

XXI
МІЖНАРОДНИЙ
LAND-ART
СИМПОЗІУМ
«ПРОСТІР
ПОКОРДОННЯ»

LAND-ART
СИМПОЗІУМ
МОГРИЦЯ
2018

**ПРОСТІР
ПОКОРДОННЯ**

XXI LAND-ART SIMPOSIUM «PROSTIR POKORDONNYA» UKRAINE, SUMY REGION, MOHRYTSY 2018

«Border Space» is a land-art symposium which investigates, analyses, experiments and interacts with space and in space.

The symposium location is -by the village of Mogrytsya in Sumy region on a chalk plateau between the chain of hills of the most age-old sites of ancient settlements washed by the river Psel.

The symposium is oriented on developing a dialogue between human and environment, making space expansion from the inner limit of artist's «I-territory» to the space of landscape

«Formula of Horizon»

Is the project of 2018 which offers and encourages artists to distinguish horizon as a constituent of surrounding landscape, horizon as a main unit of space measurement, horizon as basic attitude orientation, horizon as a participant of process that puts new questions in the exposure of changes not only in space but also complex changes in environment art and changes in artist's work approach.

The project of the symposium also hopes to find answers for the questions of forming new operational approaches.

23.06 – 07.02.2018

project «Formula of horizon» has two parallel parts

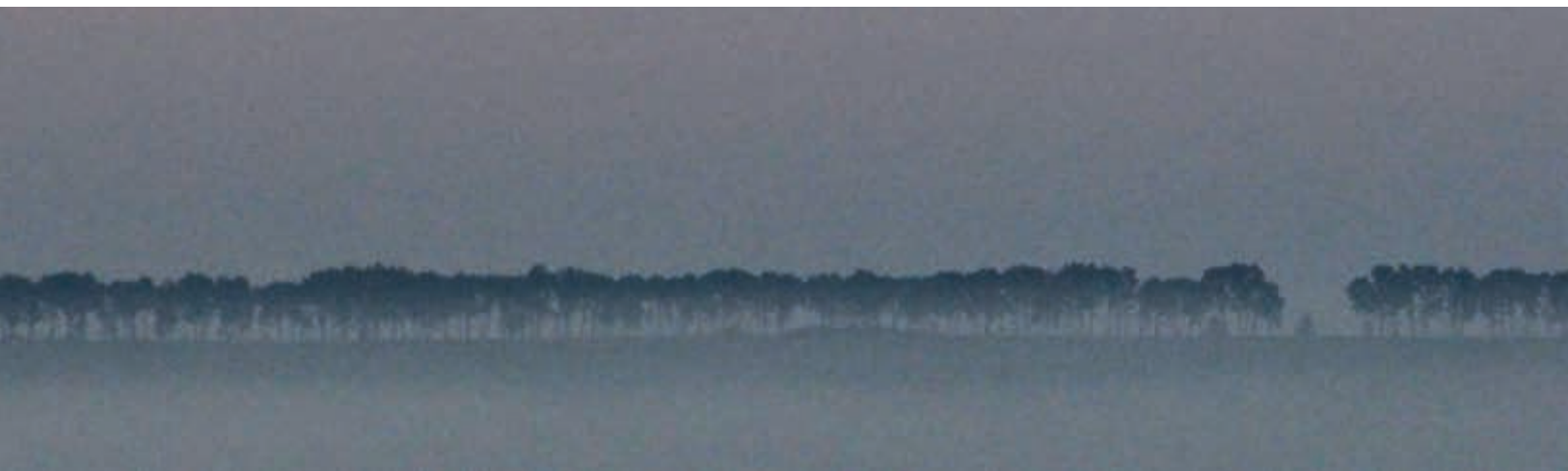
- curatorial groups activities;
- invited residents activities.

Since 1997 the symposium has been collecting authors from different places within the framework of one space. They are the known land-art artists, creative and student young people from Kyiv, Kharkiv, Vinnytsya, Dnepr, Lviv, Uzhhorod, Zaporizhzhya, Mykolaiv, to Lutsk, Sumy.

For the first time ever in Ukraine Mogrytsya land-art symposium has united the leading artists of environment art and gave impetus to other regions to organize similar projects.

Sumy land-art symposium is considered to be a capital of land-art in our country.

Mogrytsya has become a cultural brand, which popularizes both land-art and a place of modern art in Ukraine localization.

XXI МІЖНАРОДНИЙ LAND-ART СИМПОЗІУМ «ПРОСТІР ПОКОРДОННЯ» УКРАЇНА, СУМСЬКА ОБЛАСТЬ, СУМСЬКИЙ РАЙОН, МОГРИЦЯ 2018

«Простір покордоння» — ленд-арт симпозиум, що досліджує, аналізує, експериментує та взаємодіє з простором і у просторі.

Локація симпозиуму розташована поблизу села Могриця Сумської області на крейдяному плато між ланцюгом пагорбів прадавніх городищ, які омиває ріка Псел.

Симпозиум спрямований на розвиток діалогу людини з довкіллям, розширення простору від внутрішньої межі «я-території» художника до простору ландшафту.

«ФОРМУЛА ГОРИЗОНТУ» є проектом 2018 року,

що пропонує та спонукає художників розглянути горизонт — як складову оточуючого ландшафту, горизонт - як головну одиницю виміру простору, горизонт - як основний орієнір світовідчуття, горизонт — як співучасника процесу, що ставить нові питання у виявленні змін не лише простору, але і в комплексних змінах у мистецтві довкілля та змінах до підходу реалізації роботи художника. Проект симпозиуму також сподівається знайти відповіді у питаннях формування нових підходів у роботі симпозиуму.

23.06 — 02.07.2018 проект «Формула горизонту»

має дві паралельні частини

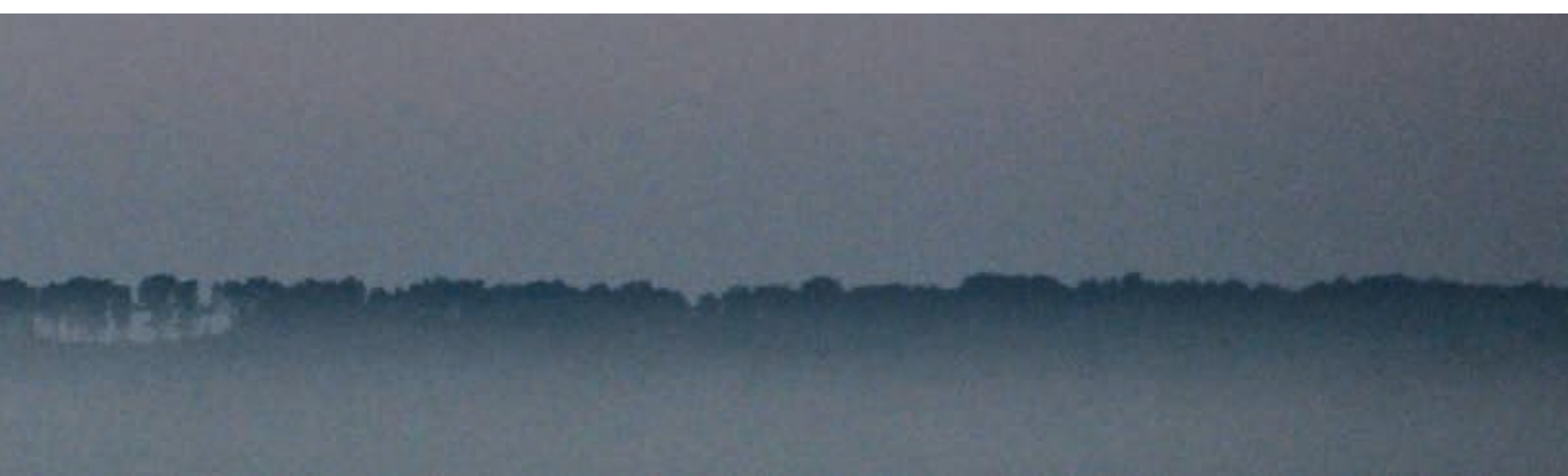
- робота кураторських груп

- робота запрошених резидентів

Симпозиум з 1997 року збирає в рамках одного простору авторів з різних місць — це відомі художники ленд-арту, творча та студентська молодь із Києва, Харкова, Вінниці, Дніпра, Львова, Ужгорода, Запоріжжя, Миколаєва, Луцьку, Сум.

Перший в Україні Могрицький ленд-арт симпозиум об'єднав провідних представників мистецтва довкілля і дав поштовх для виникнення в інших регіонах подібних заходів. Сумський ленд-арт симпозиум вважають столицею ленд-арту нашої країни.

Могрицю вважають культурним брендом, який популяризує мистецтво ленд-арту та як місце локалізації осередку сучасного мистецтва в Україні.

Євгенія Моляр,
мистецтвознавиця

СИМПОЗИУМ ЛЕНД-АРТУ В МОГРИЦІ: ПРО ЩО ТА НАВІЩО

23 червня — 2 липня у селі Могриця (Сумська область) відбувся 21-ий міжнародний ленд-арт симпозиум «Простір покордоння». Мистецтвознавиця Євгенія Моляр розповідає про роботи, представлені в рамках цього річного фестивалю, означені новим, турботливим ставленням до ландшафту, іронічними мистецькими висловлюваннями та взаємодією з місцевими жителями.

Вперше я потрапила в Могрицю на початку 2000-х років. Точно не пам'ятаю, який це був рік, якось ми намагалися всі разом пригадати, та думаю, що це не важливо. Я приїхала тоді до своїх друзів, котрі навчалися в сумському училищі культури, а в Могрицю приїжджали на пленер. Саме з студентського пленеру і бере початок цей симпозиум. Тепер я буваю у Могриці щороку. За цей час симпозиум став для мене надзвичайно близьким та рідним, таким, що я не можу бути об'єктивною у своїх спостереженнях та роздумах. Однак спробую розповісти про те особливе, що з'явилося у 21-му «Просторі покордоння».

Мені видається дещо недоречним сьогодні виокремлювати ленд-арт як мистецьку категорію чи напрямок, оскільки сучасне мистецтво здебільшого не оперує такими поняттями, а універсалізується. Проте важливо говорити про могорицький симпозиум як окреме мистецьке явище, що постійно змінюється. Пам'ятаю, як на самому початку 2000-х тут превалювало мистецтво ритуалізованого дійства у довікллі. Вогонь, рух, обряд... Згодом на зміну дії прийшов знак — мистецтво стало мінімалістичним, витонченим, геометричним. Переживав симпозиум і кризові моменти, котрі були пов'язані з необхідністю розвитку, розширення та покращення. До прикладу, у 2013 році трапився експериментальний фестивальний формат симпозиуму, з музикою, шоу та спектаклярним мистецтвом. Тоді здавалося, що це — кінець, немов тендітні кордони унікального могорицького простору не витримали публічності. Однак і після такого симпозиуму відродився, не втратив своєї унікальності, а навпаки, немовби всі почали ще більше цінувати та оберігати камерність цього явища.

Які ж оновлення відбулися цього року у «Просторі покордоння»? По-перше — спільнокошт! Частину фінансування симпозиуму зібрали на biggggidea.com. Основні організаційні витрати складає відшкодування коштів за проїзд учасників, організація харчування та придбання художніх матеріалів. Крім того відбулася трансформація організаційної структури симпозиуму. Незмінна очільниця та натхненниця Могориці Ганна Володимирівна Гідора завжди радо делегує свої повноваження новим учасникам. Тепер, усі художники були поділені на 8 умовних кураторських груп, що, як мені видалося, було важливо більше для формальної організації роботи, аніж концептуальної. Функцію модератора симпозиуму блискуче виконав Станіслав Туріна. Координацію мистецького продакшену традиційно очолив Віталій Кохан, а адміністративним директором вже вкотре був Юрій Вишняков. Художники визначили низку важливих питань, котрі складали порядок денний, вірніше нічний, для традиційних посиденьок навколо багаття та спільних обговорень.

Загальною темою симпозиуму було обрано «Формулу горизонту», котра в процесі роботи дещо змінилася, і постфактум я б означила спільною для симпозиуму формулу недоторканого горизонту. Чи не вперше у Могориці я спостерігала триумф спільної ідеї, котра полягала не тільки у загальному невтручанні в ландшафт, а й у прагненні його відтворення. Художники та художниці свідомо уникали маніпуляцій з довікллям (копання, паління, косіння, тощо). Щоб працювати з ландшафтом Люся Іванова вдалася до оптичної ілюзії «Людина, що сіла снідати та помітила горизонт». Зауважуючи споживацький характер роботи із довікллям, на одному із самих мальовничих пагорбів Люся встановила обідній стіл зі стільцем, вмовстившись у якому, через лінзу столового посуду можна було спостерігати трансформацію пейзажу. Тетяна Боричок доповнювала пейзаж тілесними практиками («Рівняння»). У рамках перформансу Іллі Новгородова «Генеральне прибирання» або «Гоним пиль» художники (Ілля Новгородов, Юрій Штайда, Надія Білокур, Олесь Томах, Роман Линник, Роксолана Угринюк, Марина Фенота) узялися до прибирання кар'єру від сміття та залишків мистецтва. Серед таких такого уважного та бережливого ставлення до пейзажу вирізнялася робота Вольта Агапєєва «Схизма» з прокопаним отвором в одному з могорицьких пагорбів. Те, що було тут раніше, — копання, висікання, тощо, тепер виглядало вкрай недоречно у загальному retentive-контексті. «Кинь де хочеш» проект Віталія Протосені — незакінчена дія у просторі. Автор намагався зробити масштабний твір, для якого було потрібне переміщення великої кількості крейди з одного місця в інше із залученням спецтехніки. В процесі роботи відбулося переосмислення такого радикального втручання в ландшафт. Автор відмовився від свого задуму в процесі та назвав це словами водія трактора, який вивантажував уже непотрібну гору крейди на пагорбі.

Кілька об'єктів були присвячені індивідуальному («Диво» Костянтина Зоркіна) та колективному («Палата» Саші Долгого) та спогляданню горизонту. Безпосередня дія колективного споглядання — «Етюди для ландшафту» (учасники: Єгор Анцигін, Катерина Бучацька, Олена Волинська, Віра Ганжа, Мар'яна Голембйовська, Юрій Єфанов, Люся Іванова, Святослав Коверзнев, Євген Коршунов, Катерина Лібкінд, Наталія Маценко, Віолетта Терлига). Крім візуального сприйняття художники ставили на меті можливості більш емпатійного переживання довкілля здійснюючи колективні прогулянки. Атілла Гажлінські кілька днів з означеного місця — «Вітринки» спостерігав місцевість на горизонті, аж поки вирушив туди із наметом, щоб прожити там деякий час.

Така спрямованість на збереження оточуючого пейзажу була підкреслена кількома актами музеєфікації у довкіллі. «Відкрита група» на віддаленому пагорбі створила «Відкриту галерею» встановила гранітну дошку з деталізованим описом — експлікацією пейзажу. Каталогізацію та публікацію усіх мешканців могрицької екосистеми: птахів, комах, рептилій здійснив Єгор Анцигін, переписавши усі їхні назви крейдою на дошці, встановлений на лузі — «Тимчасовий список». «Hedera Museum» Юрія Білея — висаджування паростка музейного плюща з Вроцлава. Напередодні цьогорічного симпозиуму Ганна Гідора з депутатом Сумської міської ради Євгеном Косяненко врятувала від руйнування, в контексті «покращення», бетонні мозаїчні скульптури, що колись прикрашали один із міських парків у Сумах. На прохання Гідори їх перевезли в Могирицю і встановили поміж об'єктами симпозиуму. таким чином їх урятували від потрапляння на смітник, і актуалізували як частину культурної та скульптурної спадщини. А музейний плющ, що тепер обплітатиме мозаїки символічно захищатиме їх від «покращень».

Тема доцільності «розвитку та покращення» стала важливою для усього симпозиуму, і зокрема для ініціативи ДЕ НЕ ДЕ. В контексті збереження мистецької спадщини радянського періоду в публічному просторі ми повсякчас стикаємося з тим, що процеси джентрифікації є згубними для будь-яких форм збереження. Обговорюючи різноманітні форми міського активізму, що завжди першочерговим визначають пріоритет розвитку, ми все більше переконуємося в тому, що іноді важливішим є плекання сталості та занепаду, як запоруки збереження наявних цінностей у гонитві за оновленням.

Унікальністю могрицького симпозиуму є його специфічний мистецький контекст, котрий формується протягом двох десятиліть різними художниками. Є певні художні патерни що утворюють образну мову простору прикордоння. Питання повторюваності чи схожості мистецьких творів тут досить часто обговорюється і здебільшого із негативними конотаціями. Хоча насправді це те, що визначає могрицький симпозиум як цілісне мистецьке явище. У Могириці завжди повільно ходитимуть босі перформансист(к)и, викошуватимуть або витоптуватимуть величні спіралі, розкладатимуть камінці на кар'єрі та конструюватимуть білі трикутники на зелених схилах. Так формується середовище для мистецтва довкілля, дискурс, у якому генеруються нові сенси. Влучно зауважив це у своїй роботі «Поверхнєве натягіння» Василь Костинюк — білий куб у повітрі над річкою, що торкається одним кутом води, привертаючи увагу до простого і зрозумілого, що лежить на поверхні, але знецінюється у прагненні розвитку.

Цього року було дуже багато іронічних дотепних проєктів. «Оглядовий майданчик до перформансу, що я робив минулого року» Родіона Прохоренка жартома актуалізує питання наявності глядача для мистецтва у довкіллі та способів опосередкованої репрезентації. Минулого року художник означив місце презентації свого перформансу на дуже великий

відстані від самого дійства. Глядачі могли спостерігати як щось відбувається вдаліні, але не мали змоги роздивитися що саме. Цього року автор на місці презентації встановив оптичний прилад, спрямований на те місце дії, котре тепер виявилось порожнім. Гумористичне «Відеоселфі» Оксани Солоп, де вона вдивляється в горизонт у пошуках натхнення, подвоюючи могрицький краєвид у відображенні своїх окулярів. «Крейдовик» Юлії Макаренко та Олексія Романенка — елементарний об'єкт, як результат неабиякої виробничої звитяги художників. Продовжуючи тему фізичної праці у ленд-арті — одвічного джерела для могрицьких мемів, котру минулого року розвивали Стас Туріна та Люба Малікова (вчиняли позбавлені сенсу дії, не орієнтовані на результат). Творення мистецтва у доквіллі часто вимагає важкої роботи, а середовище, у якому це відбувається немов спонукає до відпочинку та релаксу — кемпінг, привабливі краєвиди, річка... Цьогоріч копання вже було немовби недоречним, оскільки пейзаж став недоторканим, а лопата перетворилася на медіум. «Спочатку копання, потім — кохання» — величну 4-метрову лопату встановив Євген Коршунов на схилі понад річкою. І скульптурну композицію «Незакінчена дія» з лопат, що держакми підкреслювали лінії крейдяного кар'єру створив Тимофій Осіпов.

Надзвичайно важливим поступом цього року було взаємопроникнення села і симпозіуму в численних проектах. «Відкрита група» щовечора послідовно працювала з місцевим населенням. Результатом стала спільна мистецька акція з мешканцями села Могриця «Будинок культури», що полягала у підсвічуванні будівлі БК ліхтариками пізно увечері. Доречі, дуже цікава розмова трапилась між художником Олексієм Коношенком і директоркою сільського будинку культури. Пані директорка спочатку зауважила, що художники часто навідуються до місцевого магазину поряд з будинком культури. «А що у вас в будинку культури відбувається?», — запитав Олексій. «Нічого», — відразу відповіла жінка. Кілька разів Коношенко у різний спосіб повторював своє запитання, а очільниця місцевої культурної інституції вперто заперечувала будь-яку її діяльність. Вікторія Зимомря записала короткий монолог могричанина пана Миколи «Складне питання — проста відповідь». Запис щодня лунав у спільному просторі симпозіуму. «Працювати, працювати, працювати...» повторював голос, немов мантру, як зазначила авторка. Актуального звучання набула Могриця у роботі Томаша Гажлінські «Зчитування ландшафту кар'єру» Томаш перетворив на музику обриси крейдяного кар'єру за участі Катерини Бучацької.

Промовистими були урбаністичні практики привнесені у мистецтво доквілля. Група DIS/ORDER побудувала паркан у відкритому просторі із матеріалів, знайдених у селі та на місцевому звалищі. Твором «Чий паркан?» художники означили горизонт, та присвятили його проблемі погромів ромських поселень в Україні. Віолетта Терлига та Віка Телетьєн побудували фрагмент стіни із срібних цеглин, на якій невдовзі з'явилося графіті Вольта Агапеева. Лео Троценко виконав «Ідеологічний етюд №1» — пофарбував білі крейдяні калюжі на #жовтоблакить.

Загалом за два тижні тут було представлено більше 30 мистецьких проектів. Художники створили об'ємне, іронічне, критичне та саморефлексивне висловлювання про мистецтво у доквіллі загалом та про могрицький симпозіум зокрема. Здебільшого це site-specific об'єкт з природніх матеріалів у доквіллі. Деякі з них залишаються там назавжди, якісь будуть демонтовані. Також попереду осмислення цьогорічного особливого «Простору покордоння» — найкращого, як і усі 20 попередніх.

проект ФОРМУЛА ГОРИЗОНТУ

має декілька паралельних частин:

- робота запрошених груп
- робота кураторських груп
- робота резидентів

До участі у симпозиумі запрошено дві відомі групи митців:

- **ВІДКРИТА ГРУПА** (Львів)
- **Ініціатива ДЕ НЕ ДЕ** (Київ)

8 кураторських груп по 4-8 учасників

працюють на основі горизонтальних відносин та взаємодій на чолі з кураторами:

Наталією Маценко,
Юрієм Вишняковим,
Костянтином Зоркіним,
Павлом Ковачем,
Олексієм Коношенком,
Віталієм Коханом,
Юрієм Штайдою

та щовечора проводять аналіз процесу роботи в дискусіях та обговореннях на чолі з модератором

Станіславом Туріною
та фасилітатором
Ганною Гідорою.

Акумулюючи досвід і трансформуючись, подібно до організму, Могриця набуває здатності до саморефлексії і усвідомлення потреби в розвитку і оновленні. Останній симпозиум («Формула горизонту», 2018) пройшов у новому форматі (кураторські групи) і з багатьма новими учасниками/цями, частина з яких не мають ленд-арт бекґраунду.

На останньому симпозиумі частина створених проектів була спрямована на взаємодію не лише з ландшафтом, але і з середовищем в ширшому сенсі, із соціумом, місцевою спільнотою. Частина була орієнтована на невтручання і осмислення відносин із природним середовищем як із суб'єктом, а не лише об'єктом.

Виник цілий калейдоскоп, утворений, з одного боку, постійними резидент(к)ами проекту в пошуках нової оптики для погляду на знайомий об'єкт, з іншого — новими учасниками/цями/ми, «свіжою кров'ю», яка також приходить із дещо відмінною, або й кардинально інакшою оптикою.

Із кожним новим симпозиумом наповнюючись новими змістами, простір Могриці розширюється, не змінюючи при цьому своїх фізичних параметрів, набуває нових властивостей.

Наталія Маценко,
мистецтвознавиця, кураторка

XXI
МІЖНАРОДНИЙ
LAND-ART
СИМПОЗІУМ
«ПРОСТІР
ПОКОРДОННЯ»

проект
ФОРМУЛА
ГОРИЗОНТУ

Open Group

Павло Ковач

Станіслав Туріна

Юрій Білей

ВІДКРИТА ГРУПА

Відкрита група була заснована у Львові в 2012 році шістьма українськими художниками. За ці роки склад групи змінився, тепер вона складається з чотирьох учасників — Юрія Білея, Станіслава Туріни, Павла Ковача та Антона Варги, та нових учасників, яких група запрошує взяти участь у своїх проектах та стати членами Відкритої групи.

Відкрита група отримала спеціальний приз Премії PinchukArtCentre 2013 та Головний приз у 2015 році. Їхні твори були представлені в Українському національному павільйоні на 56-й «La Biennale di Venezia».

А в 2017 робота групи була предсталена в проекті Future Generation Art Prize @ Venice 2017 в рамках офіційної паралельної програми 57-ї Міжнародної виставки мистецтв у Венеції.

2019 — проект «Падаюча тінь «Мрії» на сади Джардіні» у національному павільйоні від міністерства культури України у міжнародному проекті — Венеціанське бієнале.

OPEN GROUP

Open Group was founded in Lviv in 2012 by six Ukrainian artists. Over the years the structure of the group changed, now it consists of four artists Yuriy Biley, Stanislav Turina, Pavlo Kovach, and Anton Varga and other people who the group invites to participation in their projects and becoming members of Open Group.

Open Group won the Special prize of the PinchukArtCentre Prize 2013 and the Main prize in 2015. Their artwork was presented at the Ukrainian national pavilion at the 56th International Art Exhibition — la Biennale di Venezia.

And in 2017, the group was featured in the Future Generation Art Prize @ Venice 2017 project as part of the official parallel program of the 57th Venice International Art Exhibition — La Biennale di Venezia.

2019 — at the 58th International Art Exhibition — La Biennale di Venezia.

The Ukrainian national pavilion is organized by the Ministry of Culture of Ukraine.

На порозі галереї. Дві основні плями — це небо і земля.
Метр або півтора вперед. Глибокий яр. Стрімкий глибокий яр.
Проводячи погляд в праву сторону, більш на передньому плані,
бачиш одне дерево, таке невеличке, яке розходитьсь в щось, і перед
нами ще одне, друге, третє, четверте. Далі, якщо вниз спускатися,
вниз по яру — бачимо березу, другу березу, ще одне сухе повалене
дерево і яр пішов далі. Сховався за іншим схилом.

Трохи далі стежка вдалині. Вона біліє.

Дахи деякі блищать на сонці. Рівно, якщо йти дорогою, є перший
будинок, біля нього другий з добудованими різними
приміщеннями. Від водонапорної башні трошки вправо — ще один
будинок, його досить яскраво видно, він якось особливо
виділяється. Стовець електричний. Умовно кажучи, можна розділити
село на дві вулиці. Зачекайте, можна і на три поділити. Форма села
у зорена трьома лініями, або чотирма. Чути цюрк-тіння коників.

Десь там, десь там холодне пиво, десь там лівіше, десь там тече
річка, її, звичайно, не видно. Якесь вишка або радіо вишка.

На толоу пагорбі мабуть церква, щось високе.

Видно нечітко.

Якщо більше направо, там вже закінчується село. Будинки вже
рідше і рідше з'являються. В полі зору більше дерев. Сьогодні гарна
погода і великі хмари.

Тут легко заснути. Суцільна зелень, все потопає в зелені. Майже
суцільний зелений або різні зелені.

Багато неба.

Галерея зникла в кінці цього речення.

Павло Ковач
Станіслав Туріна
Юрій Білей
ВІДКРИТА ГАЛЕРЕЯ

Павло Ковач
Станіслав Туріна
Юрій Білей
БУДИНОК КУЛЬТУРИ

DE NE DE

Євгенія Моляр
Любов Малікова
Саша Долгий
Лео Троценко
Макс Побережський
Андрій Сидоркін
Віталій Агапєєв

DE NE DE

Самоорганізована художня ініціатива DE NE DE об'єднала учасників навколо теми декомунізації влітку 2015 року.

Ініціатива здійснила ряд проектів, спрямованих на вивчення цього процесу в різних регіонах України.

DE NE DE фокусується на міських трансформаціях під час декомунізації та сприяє творчому переосмисленню радянської спадщини. DE NE DE приділяє особливу увагу громадським просторам і об'єктам культурної інфраструктури радянського періоду в Україні. Художники втручаються в їх існування, актуалізують їх і наповнюють новими значеннями і цінностями.

DE NE DE вирушило у Могрицю, продовжувати соціально-критичне мистецтво у середовищі ленд-арту, розпочате Любою Маліковою у 2017 році.

DE NE DE

The DE NE DE self-organized artistic initiative united participants around the theme of decommunisation in the summer of 2015. The initiative has implemented a number of projects aimed to study this process in different regions of Ukraine. DE NE DE focuses on urban transformations during decommunisation and promotes creative rethinking of the Soviet heritage. DE NE DE pays particular attention to public spaces and objects of cultural infrastructure of the Soviet period in Ukraine. Artists interfere in their existence, actualize them and fill with new meanings and values.

ГРУПА DIS/ORDER

Любов Малікова,

Макс Побережський

ЧИЙ ПАРКАН?

Ми вирішили побудувати паркан. Трущобний паркан із зібраних на місці матеріалів, що його розташовано в ніде і який позначає невідомо що. Робоча назва — Забор із Гівна та Палок (висловлює також повагу однойменному творчому методу).

Паркан, забор — це спосіб взаємодії з горизонтом Іншого. Артефакт, який сам перетворюється на горизонт. А горизонт — це паркан. Він проявляє частину світу через себе і одночасно визначає приховування іншої його частини.

Забор є втіленим актом влади.

Забор робить світ дисперсним і для суб'єкту, що його звів, і для об'єкта, на якого парканобудування було направлене.

Він завжди є тим, що приховує свого автора — суб'єкта влади, котрий перебуває з зовнішньої частини горизонту, який ніколи неможливо подолати. Водночас, суб'єкт влади визначає той спосіб, у який світ являє себе для того, хто перебуває у внутрішньому горизонті, та перетворює його на об'єкт насилля, об'єктивуючи його заборонаю на повноту.

Втім, у випадку об'єкту роздробленість їм нав'язано, у випадку ж суб'єкта, вони самі нав'язують собі роздробленість через об'єктивацію Іншого.

Нам цікава тут незручна зона, коли виточки паркану з якихось причин неможливо визначити. Походить він від суб'єкта влади, чи ситуація реверсна. Якщо паркан встановлено об'єктивованим Іншим, як він працює і що він є?

Саша Долгий

за участі

Карини Лазорук

ПАЛАТА СПОГЛЯДАННЯ «КРАСА НЕ ДЛЯ ЗЛИХ»

«Красота не для злых» — это значит, что человек, подверженный эмоциональному напряжению как позитивному так и негативному не имеет возможности отстранённо и в полной мере созерцать красоту и слепы глаза для красоты таких людей, хоть и смотрят — упираются они лишь в себя, никого и ничего кроме себя не видят, эмоциональное напряжение любого рода отвлекает от созерцания, уводит и красота утекает. Красота не для злых, красота не для добрых — красота константа беспристрастности, спокойного ума, созерцающих глаз.

Палата созерцания «Красота не для злых», место, которое существует везде.

ГРУПА КОТОУТКА
Юлія Макаренко
Олексій Романенко
СИСТЕМА

У якості дослідження механізму культури ленд-арту, група Котоутка вирішила виробити технології супротиву — вторгнення, захоплення й протиставлення кривої посмішки «крейдовика» тотальній красі навколишнього ландшафту; систематизація каміння у кар'єрі, практика миттєвого декорування простору — артикульованою дурістю та хорошим настроєм.

ГРУПА КОТОУТКА
Юлія Макаренко
Олексій Романенко
ДЕКОРАЦІЯ

ГРУПА КОТОУТКА
Юлія Макаренко
Олексій Романенко
КРЕЙДОВИК

Андрій Сидоркін
ВИБАЧТЕ ЗА ТИМЧАСОВІ НЕЗРУЧНОСТІ

Віднедавна «жовтоблакить» для української політичної кон'юнктури стала інструментом прикривання, приховування та знищення незручних історичних свідчень. Цей процес пов'язаний із введенням державної політики ліквідації ідеологічних наслідків в Україні у 2015 році.

Після дощу в заглибинах крейдяного кар'єру залишилася вода. Дві невеликі калюжі були покриті окремо жовтою та блакитною фарбою з аерозольних балонів. Нанорк вода висохла, і на розмитих дощами калабанях в кар'єрі лишилися сухі, потріскані пластівці фарби.

Лео Троценко
ІДЕОЛОГІЧНИЙ ЕТЮД №1

Робота є алюзією на процес розколу. Коли тріщина породжує конфронтацію між частинами, які ще нещодавно були шматками одного цілого. Коли втрата контакту затьмарює ідентичну структуру опонентів та їх спільне минуле. Основою проекту став існуючий пагорб, який був розділений по центру на дві частини. Ця трансформація призвела до утворення всередині насипу бійниці, крізь яку в обидва боки тягнуться промені, які сепарують природній ландшафт на дві частини. Схизма алюзія на постійні спалахи конфронтації у сучасному суспільстві. Як суха констатація того, що більшості необхідно постійно відмежовуватись (на рівні індивіда чи групи) від «інших», навіть без релевантної потреби. Інакшування на основі мови, етнічної групи, сексуальної орієнтації чи інших критеріїв стало умовним «соціальним спортом», однак лише одиниці задумуються про те, що попри всі відмінності, спільного завжди набагато більше.

ВІТАЛІЙ АГАПЄЄВ
СХИЗМА

Наталія Маценко
/куратор групи/

Катерина Бучацька
Олена Волинська
Віра Ганжа
Маріанна Голембйовська
Люся Іванова
Катя Лібкінд
Єгор Анцигін

ЕТЮДИ ДЛЯ ЛАНДШАФТУ

Темою минулого симпозіуму була «Формула горизонту». Пошук формули передбачає знайдення найлаконічнішого, найвишуканішого і стрункого рішення. Ми спостерігали, чекаючи на його появу. Якщо ж довго дивитися на горизонт, горизонт починає вдвигатися в тебе (перифразуючи Ніцше).

Результатом взаємодії нашої групи стала спільна робота «Етюди для ландшафту» (за участі також декількох бажаних із інших груп). В основу цієї роботи лягло прагнення осмислити стосунки з ландшафтом, змінивши звичну точку зору. Людина у своїй діяльності зазвичай сфокусована на собі — сама собі творець і глядач. Від антропоцентризму навряд чи можливо відійти, але можна бодай спробувати. Спробувати комунікувати не лише між собою, експлуатуючи для цього середовище, а поспілкуватися з середовищем і створити щось для нього з метою переосмислення свого споживацького ставлення. Міркуючи, ми припустили, що об'єкт мистецтва чи будь-який художній жест середовищу навряд чи потрібен — воно самодостатнє. У пошуках універсальної мови комунікації ми обрали одну з найпоширеніших і популярних гіпотез квантової механіки, котра припускає, що спостереження здатне впливати на стан об'єкта. Обравши доволі відлюдне місце, не розпечене людською увагою, ми здійснили колективне усвідомлене споглядання ландшафту. Вчинили акт символічної присвяти. На відміну від звичної комунікації художника з глядачем, коли фідбек можливий і принаймні існує спільний інструментарій для комунікації, у випадку з ландшафтом можливість двобічної взаємодії лише гіпотетична. Втім, зміна кута зору — фактична. Ландшафт із об'єкта перетворюється на суб'єкт, сцена розвертається в інший бік, горизонт змінюється.

У цьому ж ключі спостереження і занурення, максимального невтручання і пошуку нових ракурсів погляду розгорнулася й індивідуальна практика учасників групи. Більшість створених робіт — відбитки, зрізи, буквально чи метафорично зняті з середовища, сформованого на стику природного і антропогенного. Автор — природа, випадок, час. Художник же подібно до режисера чи куратора виокремлює, акцентує. Чи то «Гіперреалізм» Каті Лібкінд, що піднімає мистецьку проблему копії та оригіналу і мімезису в природному контексті. Чи то «Лесування туманом» Олени Волинської, котра також наслідує природу, створюючи штучний туман, але використовує його як фарбу на полотні ландшафту. Чи то «Мозаїка» Каті Бучацької — псевдоархеологічний ліричний редімейд із уламків шиферу, зафіксованих в тому положенні, в якому вони колись впали на землю з даху ангару, якого там більше нема. Її ж вимірювання сили струму в ґрунті й рослинах — вловлювання ледь чутного пульсу землі. «Тимчасовий список» Єгора Анцигіна — перелік зникаючих видів, написаний знайденою тут таки природною крейдою, який так само поступово зникає зі шкільної дошки під дощами. Крихка фіксація місцевої флори і фауни, що підкреслює вразливість оточення і необхідність бережливого ставлення до нього. Подібний меседж і заклик не ставитися до природи як до розваги міститься в роботі Маріанни Голембйовської «Супер-Могриця», що подає ландшафт у вигляді інтерфейсу комп'ютерної гри-платформера з різноманітними бонусами. Інсталяція Люсії Іванової — буквально про зміну оптики, яка дає нове бачення горизонту. Делікатна присутність і споглядання, яке під певним кутом буквально перевертає звичну картину світу з ніг на голову. «Тільки я» — роздум Каті Лібкінд про життя, смерть, переживання досвіду — персонального і спільного, межі власної свідомості. «Горизонт і щось третє, змішане з цікавістю» Віри Ганжі — спостереження за процесом, за собою в процесі взаємодії з середовищем (природним і соціальним) через медіум, що розгортається в часі, — відео. Час — взагалі важливий фактор, що бере безпосередню участь у процесі творення, стаючи співавтором більшості з цих робіт. Процесуальність, тривалість — з одного боку, вихоплений, застиглий момент — з іншого. Художник серед природи подібно до дитини оновлює своє сприйняття світу і самого себе, наслідує і вивчає новий інструментарій. Відбувається перенесення мови мистецтва безпосередньо в природне середовище і навпаки — перенесення мови природи в контекст мистецтва. Дослідження межі між «природним» і «людським», чи може й стирання межі? А разом з цим — розширення горизонту.

Наталія Маценко

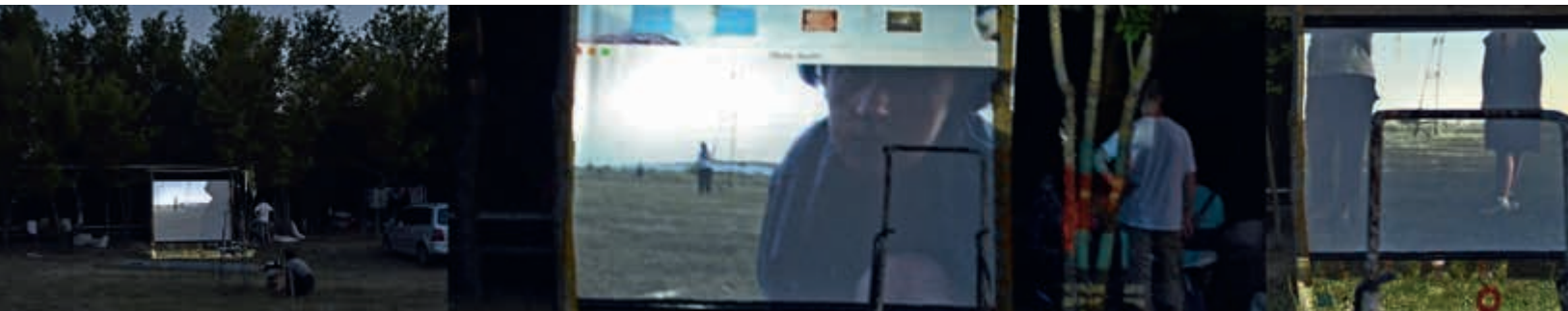
ЕТЮДИ ДЛЯ ЛАНДШАФТУ

Учасники етюдів першого: Єгор Анцигін, Катерина Бучацька, Олена Волинська, Віра Ганжа, Маріанна Голембійовська, Юрій Єфанов, Люся Іванова, Святослав Коверзєв, Євген Коршунов, Катя Лібкінд, Наталія Маценко, Віолетта Терлига

Похід до обраної точки на горизонті (стара церква в с. Грунівка), в процесі якого народилася ідея колективної дії. В основі дії — ідея відходу від споживацького ставлення до ландшафту, спроба зробити ландшафт своїм глядачем і створити щось для нього, змінити горизонт. У пошуках універсальної мови комунікації ми звернулися до теорії квантової механіки, котра припускає, що спостереження здатне впливати на стан об'єкта. Колективне спостереження за ландшафтом стало нашим актом присвяти, який гіпотетично може мати відгук. Ландшафт із об'єкту перетворюється на суб'єкт. Проект передбачає продовження та може стати серією етюдів.

Віра Ганжа
ЗВОРОТНА ПРОЕКЦІЯ. НАБЛИЖЕННЯ

Катя Лібкінд
ЛЕНД-АРТ

Катя Бучацька
UNDERVOLTAGE

Робота є ненауковим дослідженням проявлення постійного струму у польових умовах. За допомогою амперметра була з'ясована максимальна сила струму у різних локаціях, де змінними були ґрунт та вид рослинності. Вимірювання проводилося за допомогою мідної та залізної трубок, одна з них взаємодіяла з ґрунтом, інша — з рослиною. Вдалося встановити, що в жодному разі сили струму недостатньо для загоряння світлодіода.

Учасники ленд-арт групи почали працювати над темою «Етюд для ландшафту» в попередні роки симпозіуму і тому ця тема стала органічною для дослідження 2018 року.

Катя Лібкінд
ГІПЕРРЕАЛІЗМ

Я давно хотела повторять за тем как реальность делает. И время делает.
Я выбирала случайный фрагмент в ландшафте, в котором угадывался как природный, так и антропоморфный след, и делала рядом его копию. Я думала, что так будет правильно поступить. Я смотрела что получится и фотографировала. Получилось красиво.
Мне понравилось.

Во время симпозиума:

1. В 30-ти метрах от меня ударила молния.
2. В 5-ти сантиметрах от меня проползла гадюка.
3. Часто думала о смерти.
4. Познакомилась с Николаем, который всю жизнь жил в Могрице, которой 20 лет работал моряком, который 3 раза пересек экватор, который имеет полузаброшенный пустой дом и чемодан с фотографиями айсбергов, у которого параноидальная шизофрения, который зарубил топором двух своих дочерей и стоял по шею в реке пока его не арестовали.

5. Еще казалось, что я в ловушке у своих мыслей и что бы я ни сделала, я все время натыкаюсь на себя.

Мне сложно остановиться.

Мне нужно было:

- оружие в качестве ленд-арта.
- многослойная ловушка для своих мыслей.
- спрятать объект в воде. Оказалось, это связано с Николаем.

И мне покоя не давали эти айсберги. Он же видел их и сам сфотографировал.

Єгор Анцигін
ТИМЧАСОВИЙ СПИСОК

жбітковий Пол'стик закручений Тогомич
 як Псевдоклітоуїте келіжовидний Д
 ка збіжжівна Сиріїська бузвітанія Чай
 як плоскушка Сиріїська лускаста Кот
 найний Трихастер чорноголовий Копов
 смугот Багаторядник шилуватий Гадн
 орова Білоз'р болюний П'єзодико
 ткокрилий Буяхи Вербя мирзинолиста
 баперіанної російська П'єзодико ст
 Вербя розмаринлиста Пауинт
 нзівки зелена Вишня степова Гор
 миржа Вільха сіра Горошок го
 чара Вільха сіра Горошок го

Що я знаю про навколишнє середовище
 України? Де саме закінчується мое
 лицемірство відносно флори і фауни?
 Практика промовляння, тимчасового
 прописування як спосіб піти від
 узагальненого співчуття до навколишнього
 середовища через прописування окремих
 учасників біоценозу. Чорна дошка 1,4х2,05,
 на якій я прописую «Перелік видів рослин,
 тварин і грибів, що підлягають особливій
 охороні на території Сумської області» під
 відкритим небом. Використовую матеріал –
 крейду з місцевого кар'єра, як простий
 і нестабільний матеріал, що надалі буде
 взаємодіяти зі стихіями і руйнуватися.
 Так я говорю про необхідність не просто
 мати списки або архіви, які в свою чергу
 будуть руйнуватися і втрачати актуальність,
 а проводити практику повторення та
 промовляння.

Люся Іванова

ЛЮДИНА, КОТРА ПРИЙШЛА ПОЇСТИ І ПОМІТИЛА ГОРИЗОНТ

На краю холма, посреди дикого ландшафта, стоит стол и стул, на столе — блюдо-пирожница, полное воды. Садясь на стул, человек видит перед собой, в блюде-пирожнице, перевернутый пейзаж, обернутую кверху землю, лежащее на месте земли небо.

Человек, которому сложно восхищаться нерукотворностью природы, всегда старался ее использовать и «улучшить», украсить и концептуализировать, через агропромышленность, облагораживание, искусство пейзажа, ленд-арта и т. д. Восприятие пейзажа проходит через призму человеческой потребности.

Работа говорит об утопии заметить горизонт, когда перед тобой блюдо.

Маріанна Голембйовська
СУПЕР-МОГРИЦЯ

Вот человек пришел — расстелил покрывало, пожарил сосиски, залез на холм, посмотрел на свое покрывало...

Что он сделал? Человек сделал ландшафт своим развлечением.

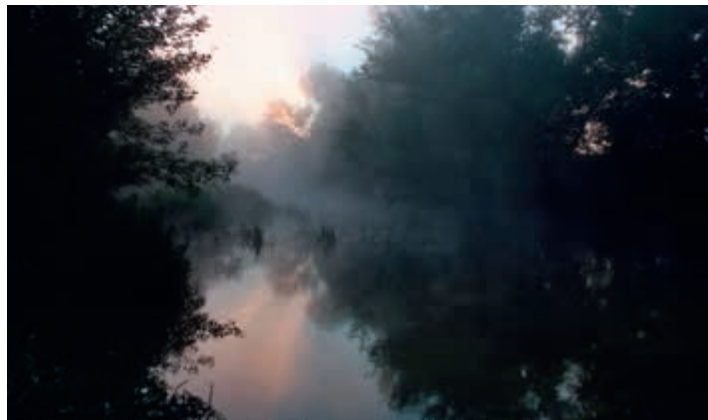
Работа состоит из условных обозначений, заимствованных из компьютерных игр-платформеров, (таких как «MARIO» или «SONIC») и размещенных по территории карьера.

Віра Ганжа
**ГОРИЗОНТ І ЩОСЬ
ТРЕТЄ, ЗМІШАНЕ
З ЦІКАВІСТЮ**

Цього року моє перебування в Могриці та власне продовження знайомства з місцевістю було окреслено, і тим самим в певній мірі обмежено, людьми, з котрими я проводила весь час. Розмови заводили нас у ту чи іншу місцевість, в певній місцевості виникали ті чи інші розмови. Інколи людина так захоплювала, що не видно було нічого.

Катя Бучацька
МОЗАЙКА

Робота є піднятою «мозаїкою» з шиферу за допомогою гіпсу та трави. Об'єкт інспірований сентиментальним спогадом про нещодавно перенесену у інше село конструкцію ангару і новоутвореними руїнами, схожими на археологічні розкопки давніх храмів.

Павло Ковач
/куратор групи/

Вікторія Дорр
Юрій Білей
Аттіла Гажлінські
Томаш Гажлінські
Василь Костинюк

ФОРМА ГОРИЗОНТУ

Моя кураторська робота з групою художників почалася з того, що ніхто з мною відібраних художників раніше не були на Могриці. Тобто наша робота почалася з теорії, що ми б змогли зробити на відстані тільки уявляючи собі цей простір або ж завдяки знайденій інформації про релеф, населення, різновид рослин і тварин або ж точніше, як ми можемо вплинути на нього. Мене цікавив момент відстані і невідомого. Тобто умовно кажучи якщо «Град» розглядати не як зброю для знищення людини, а як інструмент для Ленд-арту. Тобто виконавши певну дію на певну точку, яка знаходиться поза межами твого зору. Наступний крок є переміщення на точку яка змінилася внаслідок твоєї дії і приймаючи її як витвір мистецтва, як даність. Йшла мова не тільки про деструктивну дію, це могла бути дія на замовлення наприклад, озеленення, прибирання тощо.

Робота з місцевим населенням це ще одна послідовна тема, якою ми торкнулися відходячи від попередньої. Саме завдяки місцевим жителям ми могли вплинути на місце елементарно оплачуючи послуги, до прикладу гробовщиків які працюють з землею як і ленд-артист, або ж замовити молитву за здоров'я художників які приїдуть на фестиваль.

В ідеалі я це бачу як сцену з фільму де мешканці села почали виконувати якісь дивні замовлення художників, щось схоже на сценарії до перформансів від групи Fluxus. І ми б вже приїхали тільки як глядачі.

Мешканець села Могриця
пан Микола
про питання
«Хто такий художник?»

Людина, яка...
дійсно... дійсно захтивна в цьому...
Щоб зробити, зробити і тільки зробити.
Оце головне.
Іншої людини не існує, не існує, не існує.
Тільки робити, тільки робити!
о так... о так...
В моєм.. таке розуміння моє.
Індивідуальність — це у... це так.
Розчарування буде... хмм...
Мм далі... не всі ж будуть художниками.
Вот приходе...
Розчарування будуть завжди!
І щоб цього розчарування не було,
ти працювати, працювати повинна ти!
Працювати й працювати!
Натхнення!.. наснага повинна бути в тебе!
І тільки тоді, ти можеш щось досягнути!
А іншого не може бути!..
Наснага, і ідея, якась ідея, так, повинна...
І розуміння цього, ідея...
Іншого шляху немає!
Тіки так, тіки так.
Працювати, працювати!
І тільки я, тільки я...
І більш ніхто!
Тільки ніхто...

HEDERA MUSEUMS

Це довготривалий проект, головною метою якого є збереження та музеєфікування публічного простору (об'єктів, скульптури, архітектури), яким загрожує зникнення.

Проект складається з двох частин:

- 1) Збирання і вирощування «музейних» плющів зі всього світу, які ростуть на стінах музеїв.
- 2) Пересадження плюща на об'єкт, скульптуру чи архітектуру.

Перша висадка Hedera Museums відбулася в селі Могриця (Сумського району) на залишки садово-паркової скульптури «Метелики», яка була створена у 80-ті роки для Сумського дитячого парку. Автор твору Василь Єрмоленко. Скульптуру було демонтовано з дитячого парку м. Сум (з причини реконструкції та оновлення парку). Скульптура була врятована і перевезена організаторами фестивалю «Простір Покордоння» на приватну територію фестивалю. Плющ, посаджений на скульптуру «Метелики», був взятий з Національного музею м. Вроцлав. Польща.

HEDERA MUSEUMS

Long- term project which main purpose is to preserve and museify public space (places, objects, sculptures and architecture).

The project consists of two parts:

- 1) The process of searching and planting museum's ivy growing on the museums walls;
- 2) The process of searching for the place where the ivy will be planted.

Collecting ivy and planting them on the objects which are in the process of oblivion, extinction, I attempt to hide them from human eyes or to give them the museum status.

The first work from the series «Hedera Museums» was planted in Mohrytsia (Ukraine) on the part of the sculpture «Butterflies». The sculpture was created in the eighties by Vasiliya Yermolenko and deducated to the Sumski Park — children's playground. However, it was dismantled during the modernization of the square and it was decided to throw it in the trash. The sculpture was accidentally saved by the organizers of the land-art festival in Mohrytsia and transported to the territory of the festival. The ivy planted on the sculpture «Butterflies» came from the National Museum in Wroclaw.

Томаш Гажлінські

Катя Бучацька

ЗЧИТУВАННЯ ЛАНДШАФТУ КРЕЙДЯНОГО КАР'ЄРУ

Проект було реалізовано під час ленд-арт симпозиуму в Могриці. В осцилятор синтезатору я прописав лінію горизонту кар'єру і таким чином сформував звук, який синтезатор генерував. До проекту була залучена художниця Катя Бучацька, яка оспівувала об'єм кар'єру на рівні очей, по осі z, x. При цьому змінюючи тон звуку ноти Фа чим більша виємка в кар'єрі — тим звук глибший, чим більша випуклість на кар'єрі, тим звук вищий відносно натянутій мною мотузці, яка і окреслювала фактуру кар'єру.

Таким чином, зліва направо протягом шести хвилин, ми переводили ландшафтну структуру кар'єру в звук.

Все це відтворювалося на двох 500-ватних колонках, які були направлені на кар'єр. Таким чином глядачі чули відбиття звуку від кар'єру, а не звук безпосередньо з колонок.

З перформативної точки зору програвання почалося тоді, коли людей не було біля об'єкту і люди сходилися до нас протягом всього програвання. Це було основною ідеєю — щоб глядач міг почути луну від кар'єру безпосередньо в русі, а не в статичному положенні.

Василь Костинюк
ПОВЕРХНЕВИЙ НАТЯГ

Аттіла Гажлінскі
СЛІД В ЗЕМЕЛЬНІЙ ВІТРИНІ

Олексій Коношенко
/куратор групи/

Анна Кохан
Олесь Томах
Тимофій Осипов
Оксана Солоп
Ярослава Майстренко
Віталій Протосеня

ФОРМУЛА ГОРИЗОНТУ.

Тема групи — стереотип (усталений шаблон мислення)

Стереотип як об'єкт дослідження. Учасникам групи було запропоновано відмовитись від використання стандартних засобів та матеріалів в процесі реалізації власних проєктів.

Під час роботи учасниками проводився самоаналіз по виявленню, фіксації, створенню, використанню стереотипного мислення. Робота в групі відбувалась у форматі спільного обговорення. Це спонукало авторів до критичного аналізу та переосмислення власних ідей, засобів та цілей. Метою дослідження було: моделювання оригінальних форм мислення, розширення світогляду, нестандартна реалізація та альтернативне бачення.

В процесі роботи було виявлено основні прийоми та елементи що використовуються при створенні ленд-арт об'єктів. Гіпотетично, це обґрунтовувалось обмеженням матеріалів; несвідомо проєкцією звиклих візуальних форм з урбаністичного в природній простір; генетичною пам'яттю та первісними інстинктами.

Шість основних елементів:

1 Шнур натягнений горизонтально

Проекція елементу урбаністичного пейзажу — дроти, лінії електромереж.

2 Гілка, колода, дошка поставлена вертикально

Проекція елементу урбаністичного пейзажу — стовпи, архітектурні елементи

3 Дія «Копати»

Генетична пам'ять — орати землю, будувати

4 Геометричні фігури. Коло, прямокутник, трикутник

Генетична пам'ять — відокремлення, захоплення простору.

5 Дія «Переміщати каміння», складати, ставити, збирати

Генетична пам'ять — будувати, розчищати, упорядковувати простір.

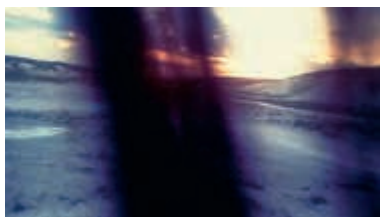
6 Використання вогню, води, вітру

Первісні інстинкти — тотемні знаки, поклоніння стихіям.

В процесі симпозіуму проєкти учасників зазнали суттєвої трансформації: від агресивного втручання в ландшафт перейшли на філософський зміст як в роботі Віталія Протосені; від суто формального, локального об'єкту на інтерактив з глядачем та ширшим використанням простору — проєкт Тимофія Осипова; взамін предметного втручання — інтеграція власного тіла в ландшафт та переосмислення природнього середовища в проєктах Оксани Солоп та Ярослави Майстренко.

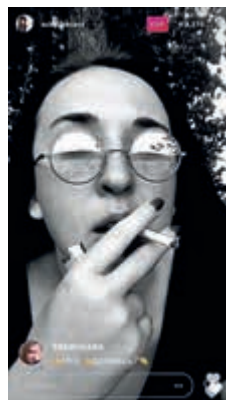
P.S.

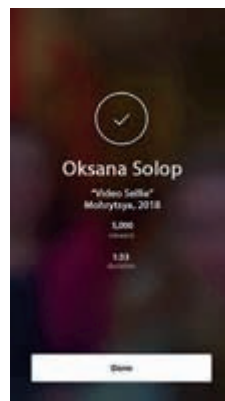
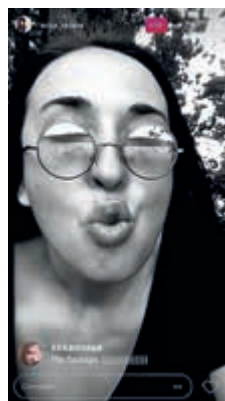
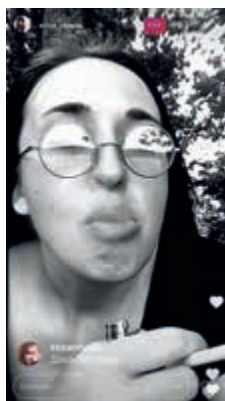
Тема дослідження виходить за рамки образотворчого мистецтва та потребує аналізу з залученням фахівців з гуманітарних наук.

Відео побудоване на спостереженні і взаємодії з навколишнім середовищем. Це такий собі обмін енергією, коли довго спостерігаєш за природою, стихіями, стикаєшся і починаєш відчувати зв'язок і плинність часу тут і зараз. Короткі миті передають відчуття цього магічного місця.

Дана робота — це інтеграція популярного соціального явища. Коли через себе ти бачиш, що відбувається навколо. У відображенні лінія горизонту передає серйозність теми і роздуми про неї.

Олексій Коношенко
НАД ГОРИЗОНТОМ

Тимофій Осипов
НЕЗАВЕРШЕНА ДІЯ

Незавершена дія — це крейдяний кар'єр де вже тривалий час не ведеться промисловий видобуток крейди, це не крейдяні гори або яр природного походження, як могло б здатися з першого погляду, художник саме на цьому акцентував увагу в своєму ленд-арт об'єкті. Лопати, ніби хаотично залишені робітниками обабіч, своїми держаками ніби з'єднують обидва боки кар'єру, будучи чи то нитками, якими зшивається прогалина в ландшафті, чи то чи підпорами для, урвистого краю, чи то зашифрованим посланням нащадкам. Даність, можливо, просто етап з невідомим результатом в майбутньому. Дія незавершена...

При переміщенні горизонт може розкривати себе, показуючи пагорби, яри, галявини, але може і навпаки приховуватися, витягаючись в лінію. Трос, натягнутий між вершинами двох пагорбів, є нульовою відміткою, нібито камертоном, коли горизонт — це пряма. Протягом 55 кроків горизонт «витікає» як вода з уявної посудини або як під час відпливу, оголюючи свій рельєф. Камертон дає можливість простежити свій шлях не тільки за кількістю зроблених кроків, але і за ступенем відкриття горизонту.

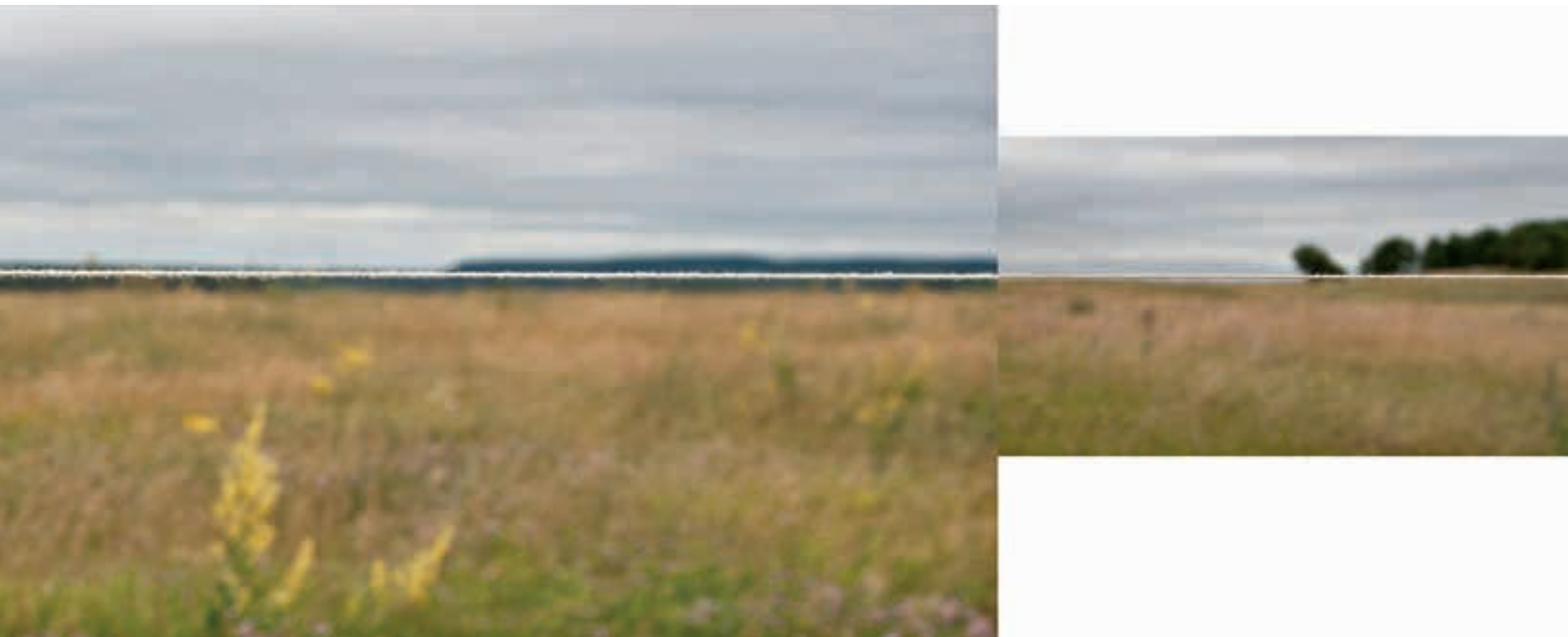
Тимофій Осипов
ПЛИННІСТЬ ГОРИЗОНТУ

Этот проект — исследование на тему того, чем является горизонт. Попытка взглянуть на то, чем является горизонт, в более широком смысле.

В данном проекте представлены несколько вариантов трактовки горизонта — горизонт как окружность (динамичный, если повернуться вокруг своей оси), горизонт как отрезок (если стоять на месте), и точка, как необходимый элемент при обозначении горизонта в данном проекте точка рассматривается с ракурса горизонта. Горизонт можно раскрыть как оптическое, математическое и философское понятие.

Видимым горизонтом называют и линию, по которой небо кажется граничащим с поверхностью Земли, и пространство неба над этой границей, и видимую наблюдателем поверхность Земли, и всё видимое вокруг наблюдателя пространство, до конечных пределов его.

Истинный горизонт — большой круг небесной сферы, плоскость которого перпендикулярна к отвесной линии, проходящей через центр небесной сферы. Небесная сфера делится истинным горизонтом на две половины: видимую для наблюдателя и имеющую вершину в зените; невидимую, с вершиной в надире. Истинный горизонт не совпадает с видимым наблюдателем земным горизонтом из-за неровностей земной поверхности, различной высоты точек наблюдения, рефракции (искривления) световых лучей в земной атмосфере.

Интересную трактовку горизонта дает философия. Гадамер определяет его следующим образом: «Горизонт — поле зрения, охватывающее и обнимающее все то, что может быть увидено из какого-либо пункта».

Проект «Кинь де хочеш» — незакінчена дія у просторі. Намагаючись створити масштабний твір, для якого було потрібне переміщення великої кількості крейди з одного місця в інше, із залученням спецтехніки, для подальшого моделювання напівсферичної форми. В процесі роботи відбулося переосмислення такого радикального втручання в ландшафт. На перший погляд я змінив лінію горизонту, але в той же час не додав до ландшафту нічого чужорідного, це була та сама крейда, з якої складається кар'єр. Відмовившись від свого задуму, я назвав це словами водія трактора — «Кинь де хочеш», котрий вивантажував уже непотрібну гору крейди на пагорбі. Природа, дуже повільно, видозмінює рельєф місцевості, так само і людина, яка є частиною цієї природи, впливає на горизонт. Ми повинні замислюватися над тим, що ми робимо з ландшафтом, як його змінюємо, тому що втручання у нього — дуже відповідальна справа.

Віталій Протосеня
КИНЬ ДЕ ХОЧЕШ

Ілля Новгородов,
Віталій Протосеня
ЛЮДИНА. ФОРМА. ВІТЕР

Формальний суб'єкт у пейзажі, знеособлений формою і перетворений в об'єкт, індивід ховається за екраном, камуфлюється, не бажаючи бути поміченим. Висловлюючись тільки пластичним способом, змінюючи форму об'єкта, яка коректується ззовні (стихією).

Костянтин Зоркін
/куратор групи/

Тетяна Зоркіна
Петро Зоркін
Маргарита Журунова
Богдан Локатир
Ольга Чекотовська
Олександра Садовська
Олексій Шалаєв

1. Лэнд-арт возникает как выход не просто из галерей, а из всего выставочного механизма. Художник действует в природной среде без стен, без рамок, без канонов. Самое главное — без зрителя в привычном понимании.
2. Работа без зрителя, перед лицом равнодушной бесконечности, помогает художнику абстрагироваться и освободиться от своего эго. Он общается с местом доступным ему художественным языком. Место никак не отвечает, тем самым обнуляет заготовленные реплики.
3. Место, в котором состоялся творческий акт, запоминается. С ним устанавливается мистическая связь, которая сохраняется еще долго. Место не старается понравиться, не делает усилий, чтобы повлиять на работу художника. Именно это и порождает симпатию и любовь к месту.
4. Если проводить аналогию с человеческим общением, то диалог с местом как бы не происходит. Один собеседник (место) молчит, со всем соглашается и не навязывает своего мнения. Из-за этого второй собеседник (художник) должен в этой беседе говорить за двоих. Художник сам задает вопрос месту и сам на него отвечает. Сам задает себе вопрос от лица места и отвечает на него.
5. Так место раскрывает человека. Учит его вести беседы с самим собой перед лицом бесконечности и осознать поверхностность большей части своих рассуждений. Это опыт общения с учителем. Такой ценный опыт является вопросом сам по себе.
6. Ответом на него может быть подарок месту, сделанный с мыслями и чувствами о нем.
7. Практика переноса лэнд-арта обратно в галерейное пространство, поиск адекватных (компромиссных) экспозиционных форм существует уже давно. Мы тоже думали о том, как адаптировать сделанное в природе к выставочному пространству. Эта идея не имела цели. Потому что сам факт адаптации — не цель. Это только поиск формы.
8. Если целью станет создание подарков для места, которое любимое всеми и которое научило многих, то в работе появится метафизический смысл. В создании такой работы уже есть универсальная программа встраивания в обе структуры: местности и экспозиции.

Маргарита Журунова,
Богдан Локатир
НЕ/ВТРУЧАННЯ
АБО ОБ'ЄКТ З НАТУРИ

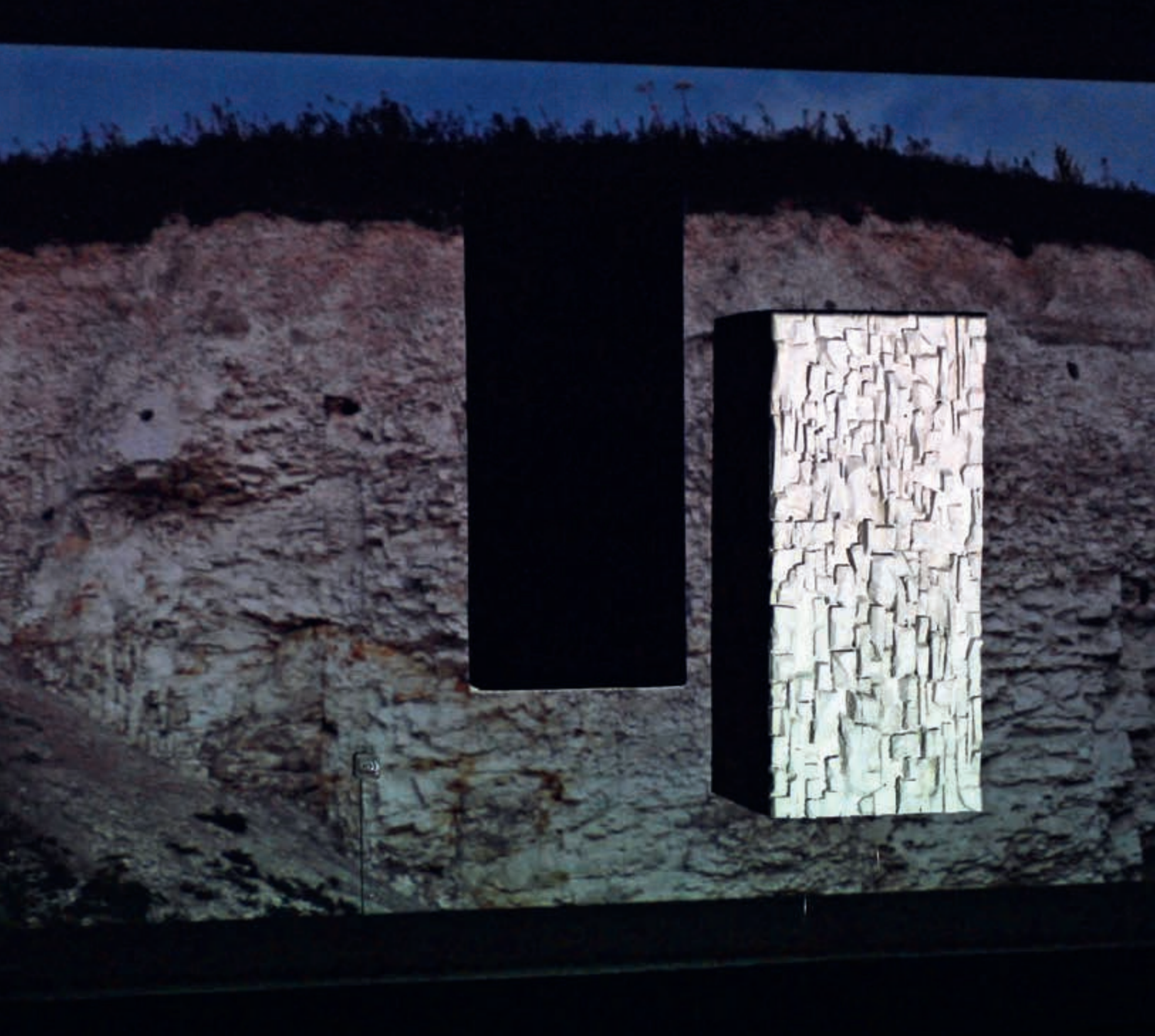

Увесь той час, що ми беремо участь у симпозіумі в Могриці, ми були абсолютно зачаровані одним прекрасним місцем — урвищем на куті крейдяного кар'єру з надзвичайно цікавою структурою.

Три роки ми роздумували над тим, який об'єкт хотіли б зробити в цьому місці, і в кінці-кінців зрозуміли, що насправді бажано лише привернути увагу інших до тієї краси місця, яку самі в ньому бачимо.

Так само, як живописці або графіки, що копіюють твори видатних майстрів аби досягти майстерності в своєму жанрі, ми вирішили відтворити роботу найвидатнішого майстра в мистецтві довікля.

Маргарита Журунова,
Богдан Локатир
ЗАМІЩЕННЯ

Вічність завжди була з нами
але нам здавалося
що час усе вимете мудрий і байдужий
© Ян Твардовський*

Говорять, що час лікує. Та чи це справді так? І що саме він лікує? Людину, покоління, історію? Час, ніби горизонт людського буття, обмежує, окреслює, встановлює кордони, задає перспективу. Час минає і змінює нас. Люди дорослішають, старіють, набираються мудрості чи втрачають розум. Ми сподіваємось, що наші рани загояться, що війни закінчатися або хоча б оминуть нас, що людство стане кращим. Все тече, все минає, а разом із течією минаємо ми з нашими мріями та марними сподіваннями. Час лікує та він і вимиває нашу пам'ять. Стираються деталі, вщухають емоції, залишається, на наш погляд, щось особливе і важливе в першу чергу для нас. Та все марно. Час лікує, безжалісно забираючи в нас нашу пам'ять. Ми намагаємось зберегти спогади, старанно загортаючи їх у свою підсвідомість, гоїмо рани, долаючи нові горизонти життя, та, потрапивши в часовий потік, не можемо втримати найважливішого. Час лікує. Але рани вміють відкриватися знову. Історія йде по колу.

* — вірш зі збірки, що лежала на столі під час XXI Міжнародного land-art симпозиуму «Простір Покордоння» 2018 р.

Тетяна Зоркіна
ХРАМ ТИШІ

Мета спілкування — бути почутим. Як бути почутим місцевістю? Для цього природа сама створила храм без вікон і дверей. Я лише акцентую місце функціональним об'єктом, що робить цей храм діючим.

Костянтин Зоркін
ДИВО /в ландшафті/

Костянтин Зоркін
ДИВО /в експозиції ЦСМ «Совіарт»/

Існування об'єкту в середовищі має різні виміри. На першому — це пристрій для пошуку точки зору і лінії особистого горизонту. На другому — це візуальне явище, на яке ми можемо дивитися. На третьому — це форма, що має очі і може дивитися самостійно. А може крізь неї щось дивне дивиться на цю реальність зовсім не так, як ми.

Я / ПРЕДМЕТ
 Ось я і ось предмет. Я наступаю на свою
 сторону, предмет котиться до мене. Предмет
 перетинає кордон своєї сторони. Опинившись
 на протилежній половині, він починає бити мною.
 Або я стаю їм. Нічого не зрозуміло. Але
 я теж предмет. Я стаю подвійним предметом.

Я и предмет

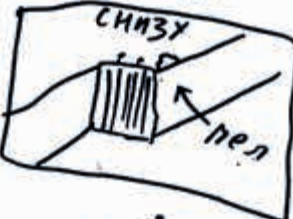
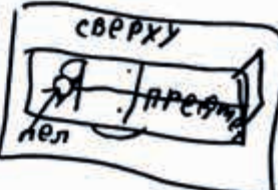
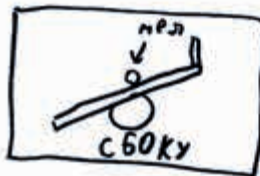
Я беру небольшое бревно

бревно (предмет) катится на сторону "Я" и всё начинает быть непонятным!
 предмет стал мной или я стал предметом
 то что я начинаю катить

мел зачеркивает "Я" и "предмет"

Пётр Зоркин 9 лет

Олександра Садовська
ЗА ОБРІЄМ

Сонце, мандруючи небом, креслить свій шлях півколом, ховаючись за горизонт. А де горизонт для самого сонця? Як вони співіснують і співвідносяться? Певно, що як не міркуй — це все одно про людину. Мое сонце не ховається, а нескінченно сходить, мандруючи ракетою між двома горизонтами, які грайливо обертаються навколо. Це образ самопізнання всесвіту, через людину. Нескінченна формула горизонту.

ОЛЕКСІЙ ШАЛАЄВ
СТРІЛА

Віталій Кохан
/куратор групи/

Христина Ковалюк
Анна Тарадіна
Богдан Бабенко
Юрій Єфанов
Євген Коршунов
Родіон Прохоренко

Зазвичай на симпозіумі підхід такий: зробити тему метафорою. Я для себе її так оформив: метафора в тому, що є горизонт і ми бачимо все до горизонту, а він як межа, якої по суті не існує. І щось є за горизонтом.

Слово «довкілля» пов'язане з поняттям горизонту. Довкілля — це все, що довкола, або, якщо глянути навколо нас: цей горизонт утворює коло.

Моя кураторська група зібралася за принципом різноманітності учасників. До початку симпозіуму жоден з них не погоджував зі мною, що вони мають робити. Тобто мій підхід був як лабораторія, де ідеї та їхні проявлення формуються на місцевості.

Група не мала мети створити щось спільне, я обговорював роботи з кожним учасником особисто. Дехто мав власне бачення або готові ідеї, тож я не заважав, інші повсякчас радилися щодо варіантів рішення їхніх задумів. Одна з учасниць не створила роботи під час симпозіуму, і мені це сподобалось, бо щоби відчувати себе вільними у творчості, такий результат має бути припустимий.

Юрій Єфанов
**ЛЕГЕНДА КРЕЙДЯНОГО
КАР'ЄРУ**

Відеофільм «Легенда крейдяного кар'єру» присвячено темі спілкування людини (тобто мене) і оточуючого ландшафту. Я точно не знаю, що хоче сказати кар'єр, але, можливо, йому є що розповісти світові. Якби крейда могла розмовляти з людиною, вона могла б сказати саме ці слова, а може і ні. Я постарався зробити такий фільм, щоб не скривдити крейдяний кар'єр своїми здогадками. В будь-якому разі результат я не можу прогнозувати. Якщо кар'єру самотньо — то в нього з'являється шанс на комунікацію. Якщо ж він самодостатній, я думаю, йому буде все одно, чи зробила людина від його імені фільм, чи ні. В будь-якому разі оптика оточуючого світу як об'єкту, на мій погляд, трохи починає хитатися.

Богдан Бабенко
ПРОЯВ ПРОСТОРОВОГО ПОЛОЖЕННЯ

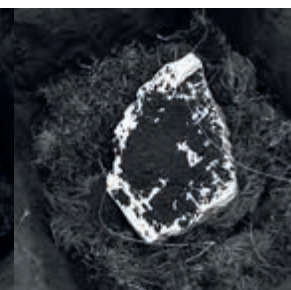
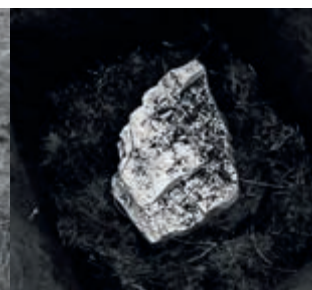

Родіон Прохоренко

ОГЛЯДОВИЙ МАЙДАНЧИК ДО ПЕРФОРМАНСУ, ЩО Я РОБИВ МИНУЛОГО РОКУ

З моменту моєї попередньої роботи у даному просторі минув рік. Протягом часу моє ставлення до неї змінилося, ситуація у моїй голові теж змінилася. Тож цього року (2018) я вирішив дещо докладніше роздивитися її крізь нові погляди та час, що з кожним роком збільшують відстань шляху повернення. У такий спосіб було поставлено завдання повернутися у минуле в часі та фізичному просторі до перформансу, що я робив минулого року, та вирішити його долю. Для цього мені знадобився спеціальний інструмент, що дозволяє глянути мовби в підзорну трубу, — оглядовий майданчик. Ось я побудував таку штуку, поставив на те місце, де була презентація минулого року, і зазирнув у неї. Те, що я там побачив, призвело до очікуваного шоку. Не вірячи своїм очам, я констатував: «я нічого не бачу!». Але, згодом, я зрозумів, що у тому то і суть — нічого і не було, бо люди дивилися з височенного горба за ріку, на далеке-далеке zalivne поле і нічого не бачили. Суть роботи перед очима і її не видно: всі придумали собі власні варіації того, що ж я там робив, навіть я сам не второпав. Але головне — вони в своїй голові умовно долали реальну відстань, щоби уявити собі перформанс за рікою. Все було вигадано, все не існувало. Процес споглядання нічого і є суттю «оглядового майданчика, що я робив минулого року», бо ти вже не умовно, а оптично долаєш відстань, бачиш те саме місце, а на ньому — те, що стовідсотково мав би, але не очікував побачити — те, що там могло бути, буде і було завжди. Вважаю, що це такий життєвий принцип-механізм, який працює. Ти готуєшся, живеш своє життя в очікуванні того, що ти, нарешті, побачиш. Подекуди дуже серйозна підготовка: дві освіти, краватка та фрак на прокат, роки тяжкої праці та виснажливі тренування; або простіше: ти виокремлюєш час, береш вихідний на роботу, крізь дощ та вітер мчиш до автобуса, що везе тебе споглядати довгоочікуване мистецтво. Ти дивишся на оце ось що-небудь таке бажане, до чого їхав, біг, летів, повз, а це всього лиш те, що було завжди, таке просте, і поруч — нічого.

Євген Коршунов
**СПОЧАТКУ КОПАННЯ,
ПОТІМ КОХАННЯ**

Сама ідея створити цю роботу прийшла від «Спочатку копання, потім кохання» — словосполучення, яке я сам і вигадав. З куратором Віталієм Коханом ми обговорили формальне рішення об'єкта і місце, де його встановити. А Костянтин Зоркін допоміг у роботі з деревом, порадами та інструментами.

Свій об'єкт я зробив з дерева. Він являє собою велетенську лопату — це своєрідний пам'ятник цьому інструменту, який широко використовується в ленд-арті. Моя робота розповідає про вибір художника. Чи варто ставити свою художню діяльність вище за особисте життя, задоволення і т. д.? Є люди, що залишають роботу, сім'ю заради мистецтва. Та чи мистецтвом вони займаються в підсумку? Також я торкнувся теми атмосфери і робочого процесу на ленд-арт симпозіумі Могриця. Погожі літні дні, річка поруч, красива природа, хороша компанія часто не лишають художнику часу на заняття ленд-артом.

Піщана гірка — це звернення до себе, метафора суб'єктивного досвіду будівництва життя. Вона має лише мимовільне відношення до контексту, та не призначена нести більшу інформацію аніж є у дійсності. Значення, що одночасно є сенсом. Піщана гірка висловлює піщану гірку й досвід будівництва. Єдина відмінність цієї гірки від ббудь-якої іншої у тому, що вона моя.

СВІТЛАНА КОШЕЛЄВА
ПІЩАНА ГІРКА

Христина Ковалюк
РАДІУС ГОРИЗОНТУ

Обрій, обвід, виднокóло, виднокра́й, небокра́й, небосхíл, крайне́бо, круговíд, кругозíр, кругогляд — це все про видимий навколо спостерігача простір. Те що його оточує і водночас обмежує. Бачити в радіусі — значить бути в центрі свого кола і переміщати його, порушуючи кордони чужих горизонтів.

У процесі спостереження та втілення об'єкта в життя початкова концепція обростала новими точками зору, розширюючи радіус видимості. А потім звузила його до такої міри, що змусила поглянути під ноги. Трава! Її горизонт закінчується там, де починається людська стопа. І стало необхідним зробити символічний акт міграції непорушної трави на вищу точку людського горизонту. Вирізаний шмат землі, піднятий на кар'єр, дивився під кутом в бік свого дому, а після того був повернений на місце. Таким чином трава розширила свій горизонт сприйняття, символізуючи особу, що боїться нового і ризикує не побачити світ, ховаючись за домом.

Їсти повітря — дихати землею. Корінням в голову — ногами в небо. Вмирати кожен день, щоб воскресати. Вгору спускати — вниз підіймати. Перевернути світ і не втонути. Нісенітниця, що змушує дивитись на світ та життя під кутом, не захлинаючись реальністю. Щоб побачити істину, інколи потрібно відкинути усталені норми. Щоб бути щасливим, достатньо бути в міру інфантильним: дивитись очима дитини, знаходити та оживляти образи навколо, дивуватись звичному. Примітивний образ людини в дереві, що бігає небом та росте головою в землю — прообраз авторки та її сприйняття буденності. Місце навколо стало символічною галереєю перевернутих ідей на період симпозіуму, де об'єднувались випадкові знахідки та помічались цікаві речі. А скляна куля демонструвала ідеї світу навиворіт глядачу.

Христина Ковалюк
НАВИВОРІТ

Юрій Штайда
/куратор групи/

Надія Білокур
Марина Фенота
Роксолана Угринюк
Дар'я Халіна
Ілля Новгородов
Роман Лінник

мой кураторский текст текст кураторский мой текст кураторский текст мой
кураторский мой текст мой текст текст мой текст мой мой кураторский текст
мой кураторский мой кураторский текст текст мой кураторский текст текст
мой кураторский кураторский текст кураторский кураторский мой текст
текст мой кураторский кураторский текст мой кураторский текст
мой кураторский текст мой мой кураторский мой
текст текст текст мой кураторский мой текст кураторский
мой текст мой кураторский текст кураторский текст мой
кураторский кураторский текст мой кураторский мой
кураторский текст кураторский текст кураторский
кураторский кураторский текст кураторский
кураторский текст мой кураторский мой кураторский
текст текст мой кураторский текст текст мой
кураторский мой текст мой кураторский мой текст
кураторский кураторский текст мой текст мой
кураторский текст мой кураторский текст мой
кураторский текст текст текст мой кураторский
мой текст текст текст мой кураторский мой
кураторский текст кураторский кураторский
текст кураторский текст мой кураторский текст
мой кураторский мой текст мой кураторский
мой текст мой кураторский мой текст мой
кураторский кураторский текст кураторский текст
мой кураторский текст текст мой мой кураторский
кураторский мой кураторский мой кураторский
текст кураторский мой кураторский кураторский
мой кураторский кураторский мой кураторский
текст мой кураторский текст мой кураторский текст
мой кураторский текст мой кураторский текст мой
кураторский кураторский текст кураторский кураторский
мой текст текст кураторский текст кураторский
кураторский мой текст текст кураторский текст

ГЕНЕРАЛЬНАЯ УБОРКА ПОДНИМАЕТ ПЫЛЬ И ДЕЛАЕТ МИР
ЧИЩЕ МОЙ ТЕКСТ

Участники акции «Генеральная Уборка»: Юрий Штайда (автор
кураторского текста), Роксолана Угрынюк, Алесь Томах, Надежда Белокур,
Роман Линник, Марина Фенота, Илья Новгородов (автор акции).

Надія Білокур
РУЙНАЦІЯ ПРОСТОРУ

В пошуках нових горизонтів я звернула увагу на бездоганне відображення в плесі води, воно здалося копією реальності, ніби світ перевернувся. Мені захотілося зруйнувати ілюзію. В першому випадку я обрала білі куби виточені з крейди, вони руйнували простір плеса, своєю кубічною формою викликали кола, що зникали за кілька секунд. Руйнація ілюзії – така сама ілюзія. В другому випадку було використано чорний квадрат, він ніби виривав частину простору, ламав ідеальну копію реальності, підкреслюючи її ілюзорність.

Роман Лінник

**ПРАВИЛО СПРИЙНЯТТЯ
РЕЧЕЙ НА ГОРИЗОНТІ**

Об'єкт, що знаходиться на горизонті, показує сприймаючому тільки одну грань своєї суті.
При зміні точки сприйняття об'єкт розкривається з іншого боку.

Роман Лінник
**ПЕРЕВАГА РУХУ
ПО ВЕРТИКАЛІ**

Перформативний експеримент
Перформер перебував на башті до тої пори, поки сонце не зайшло за обрій. В той самий час для глядачів, що знаходились на землі, поряд із баштою, захід вже відбувся.
Висновок. Чим вище до неба, тим ширший горизонт.

Наталя Лісова,
Юрій Штайда
ПАРАЛЕЛІ

З давньогрецької паралельний — той, що йде уздовж іншого, поряд, відносно один одного. За геометричною термінологією — одночасний рух на площині в одному напрямку з будь-чим, не перетинаючись.

Дії перформерів були очевидні та навмисне уповільнені, що дало змогу глядачам переключити увагу на власний стан, сконцентруватись на собі. Даний жест, ніби проекція життєвого шляху одного і всіх одночасно. Зустрічі, комунікація, спільні справи, родинні зв'язки, кожен учасник яких має свою унікальну стежку, щоб пройти її особисто від початку і до кінця.

Ілля Новгородов
ГОНЕМО ПИЛ /ранкове прибирання/
ГЕНЕРАЛЬНЕ ПРИБИРАННЯ /вечірнє/

учасники акції:
 Юрій Штайда
 Надія Білокур
 Марина Фенота
 Роксолана Угринюк
 Олесь Томах
 Роман Лінник

Дар'я Халіна,
Юрій Штайда
ПЕЙЗАЖ. КРЕЙДЯНИЙ КАР'ЄР

Про несвідоме
Про важкий вибір
Про біль
Про пам'ять
Про жінку

я виросла біля лісу, я живу у багатоповерхівці.

Перформанс-імпровізація відбувся в одній із закинутих хат у селі Могриця.

Тривалість — близько трьох годин.

Роксолана Угринюк

ПЕРФОРМАНС ІЗ СЕРІЇ «ПРО ...»

Юрій Вишняков
/куратор групи/

Марина Конєва
Тетяна Боричок
Святослав Коверзнев
Сергій Тонканов

На мій погляд, сучасна людина постійно звертається до вищих сил. Але робить це несвідомо, вона намагається відновити в собі втрачені духовні ресурси, зберегти в собі частину природнього. Виявити та ідентифікувати належність до світу початкового протоісторичного — ось її підсвідома мета. Вийти на момент чистого аркуша, вільного від усіх помилок та надбань людства.

Занурення в ленд-арт — це звернення до духовних інструментів вищого.

Це шлях малої дитини, яка вчиться чинити дію та звук. І, як у слухняного та неосвіченого малюка, рухи ці поступові та обережні.

Бо продовжити суть мільйонорічного порядку можливо лише тонким павутинням, ніжною травинкою, ілюзорним ранковим серпанком.

Сприймаючи природу, оточуючий ландшафт глибоко до серця, ми мімікруємо, намагаємось наслідувати час та стихії. Немов одержимі з культу Карго, що в'яжуть з солами метафізичні літаки, наближаємось і ми до таємниць світоутворення та природної гармонії. А тому роботи художників мусять бути легкими, а сенс сприйняття робіт має бути невагомим та прочитуватись природньо. Я зробив ставку на самоорганізацію учасників та на фантастичний ефект неймовірної місцевості, на теренах якої вже більше 20 років існує наш ленд-арт симпозіум.

Забігаючи наперед, бажаю висловити подяку учасникам моєї групи за довіру та відмінний результат. Я дякую долі, що надала можливість попрацювати з яскравими представниками різних регіонів нашої країни в Могриці — альма-матер всього українського ленд-арту.

З самого початку ми обговорили та позначили принципи та завдання:

1. Одна з основ — це фізичне невтручання в ландшафт. Необхідно працювати з лінією горизонту, не порушуючи навіть її найменшої складової.
2. Ніякого насильства над особистістю художника. Всі дії з волі учасників та на їх розсуд. В групі були лише ті, хто бажав там бути. І вони робили лише те, чого воліли.
3. Лаконічність об'єктів.
4. Максимальна інформативність.
5. Фіксація в просторі.

Митцям було запропоновано продовжити лінію горизонту так, як вони самі це розуміють. Продовжити не тільки фізично, але й розкрити філософську та метафізичну суть предмету, його поняття та навіть дію.

Дуже складно було давати поради, не втручаючись при цьому в формування ідеї, не нав'язуючи власну точку зору. Основним моїм завданням та бажанням було донести до учасників групи свій досвід та розуміння в ленд-арті.

Сергій Тонканов
ГОДУВАННЯ ЗЕМЛІ

Деякі ландшафти Могриці є вже готовими художніми образами, створеними природою. Митцю лише необхідно їх помітити, виокремити та підкреслити технічними засобами, такими, як, у даному випадку, ліхтарик та фотокамера на штативі. Дощами, що живлять нашу землю, було створено цей яр, форма якого нагадує чашу — символ прийняття та зберігання життєдайної енергії та сили. Залишалося лише зафіксувати камерою цей символ, рухаючись з ліхтариком через цей яр.

Сергій Тонканов
**ПОГЛЯД
ЗА ГОРИЗОНТ**

Природа створила схил, на якому можна було побачити досить чіткий малюнок нижньої половини людського ока. Камера зафіксувала рух автора з ліхтариком цими природними лініями. «Погляд за горизонт» — це візуалізація неможливості зазирнути за лінію горизонту.

Сергій Тонканов
ШЛЯХ ВОДИ

Перформативна дія у довічній тривалістю близько години. Фотокамера зафіксувала шлях митця з ліхтариком вздовж схилів ярів. Вода створює яри, прокладаючи свій власний шлях. Блукання вздовж витвору води — це роздуми над біографією конкретної місцевості в процесі її утворення, дослідження водних шляхів, які разом із часом стали архітекторами ландшафту.

Сергій Тонканов
ПРОТИДІЯ

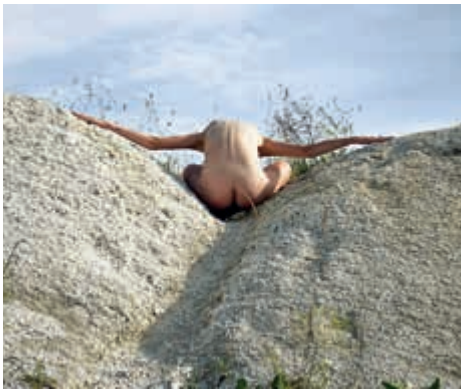
Символічне зображення двох стихій — землі та атмосфери, які знаходяться в постійній протидії між собою, а лінія горизонту є своєрідним кордоном між ними. Внаслідок такого взаємозв'язку постійно змінюється ландшафт, а зміни в ландшафті впливають на рух повітряних мас.

Сергій Тонканов
ПОЛЯРНИЙ РУХ

Дія у довкіллі тривалістю одна година, яка є одночасно і автопортретом. Полярна зірка — єдина зірка на небі, яка не змінює свого положення протягом доби, в той час як усі зірки рухаються навколо неї. Цей рух і було зафіксовано камерою. В цей же час, протягом години зйомки, автор багаторазово рухався від полярної зірки до камери і в зворотньому напрямку, тобто з півночі на південь і з півдня на північ. Внаслідок такого руху зображення людини на фото втратило чіткість — зображення набуло вигляду ледь помітної напівпрозорої плями. Тобто на фото людина присутня і в той же час відсутня. Відбулося символічне злиття, єднання автора з ландшафтом.

Дана робота є документацією процесу рівняння ландшафту художником. А тіло художниці виступає об'єктом (інструментом), за допомогою якого відбувається спроба систематизувати та умовно вдосконалити ландшафт навколишнього середовища. Таким чином відбувається деперсоналізація та об'єктивізація тіла автора в момент створення роботи. Остання в свою чергу існує тільки в момент фіксації тіла в просторі та документації. Причиною такої художньої форми висловлення є бажання виявити той факт, що попри те, що людина є невід'ємною частиною природи, її характерною відмінністю є систематизація. А людство перебуває в постійному конфлікті з природою.

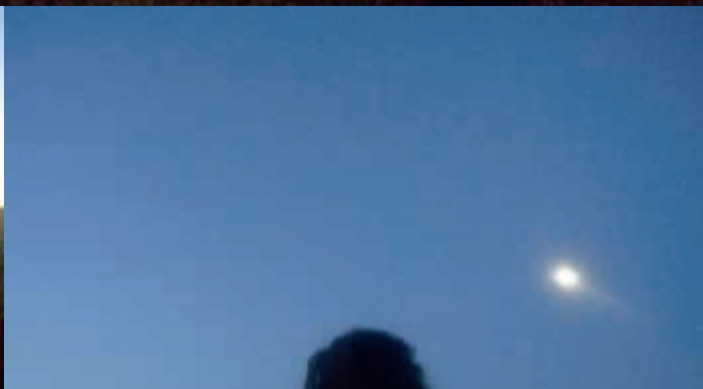

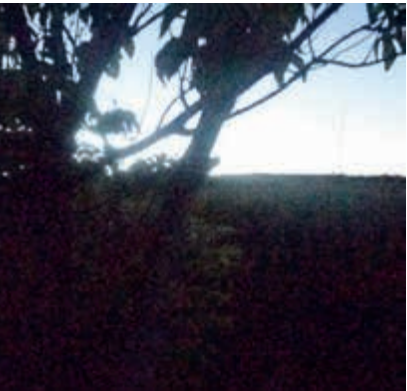

Марина Конєва

TRAUMHAFTE ERFAHRUNG

/причетність, відеодокументація, монтаж
Катя Буцацька/

Обрій супроводжує людину завжди.

Traumhafte Erfahrung — це спроба звільнитися від супроводу.

Частина видимого круговиду, що переслідувала авторку щодня під час симпозіуму, була зафіксована на дощечці з місцевого смітника. На світанку, коли світ ще мінливий, авторка та співучасниця дії в просторі Катя Бучацька постаралися пройти реальною та відтвореною лінією небокраю, загубили там дощечку із зображенням і так розчинили обрій в ньому самому.

Наслідки досі не вивчені ані авторкою, ані співучасницею, яка делікатно все зафільмувала, ані мимовільними свідками чи випадково залученими до цього експерименту.

В залежності від місцезнаходження людини горизонт може бути для неї зовсім різним. В даному випадку робота демонструє три позиції, з яких можна споглядати чотири горизонти (в одній із точок людина бачить одразу два). За формулою горизонту ($d=113 \sqrt{h}$) була вирахована відстань до дальнього горизонту, також зміряна кроками відстань і до двох інших. Отримані числа були записані учасниками на картках. Учасники зробили два кола по вибраних точках, міняючись між собою картками при приході на нову точку. Так кожен із учасників побував на всіх позиціях і побачив зовсім різні горизонти.

Святослав Коверзнев
ФІКЦІЯ 1

Суть полягала у створенні двох ситуацій із фіктивними горизонтами. У першій ліхтарі розкладені в лінію на двох пагорбах, які знаходяться на певній відстані один від одного. Ввімкнувши ліхтарі, у визначеній точці споглядання, роботи можна побачити фіктивну лінію горизонту, яка підкреслює справжню. Робота створена, керуючись слабкою пристосованістю людських очей до темряви — вночі ми не бачимо лінію горизонту, або бачимо її слабо, після створення розмітки це стає можливим.

Святослав Коверзнев
ФІКЦІЯ 2

У другій ситуації був створений фіктивний горизонт в ярах, виходячи з визначення: горизонт — це грань неба з землею або водною поверхністю. Тобто лінія лежить на горизонті, навіть якщо людина не бачить цього самого з'єднання, небо заходить в низину і з'єднується з землею.

РЕЗИДЕНТИ

Наталя Кохан

Олег Кохан

Анна Кохан

Наталя Лісова

Антон Саєнко

Вікторія Телетьєн

Віолетта Терлига

Римма Миленкова

Денис Курдіт

Основою ленд-арт симпозіуму з року в рік є постійні резиденти «Простору Покордоння». Деякі з них створюють свої роботи у просторі Могриці з днів заснування — Наталя Кохан, Олег Кохан, Ганна Гідора. Антон Саєнко долучився до лендтворення з часів студентства у Сумському училищі культури та мистецтва. Щорічно група резидентів складається з постійних та запрошених учасників.

Наталя Кохан,
Олег Кохан
**КРИСТАЛИ МОГРИЦЬКОГО
МОРЯ**

Мигрирующая структура, отдалённо напоминающая мел, возникающая то в одном, то в другом месте, соединяет в себе напоминание о неумолимом движении времени, которое исчисляет возраст земли миллионами лет, и быстротечность событий, легко сменяющих друг друга, отражённых в белом воздушном каркасе.

Антон Саєнко

ЗАХОПЛЕНА УВАГА

Чорна крапка на білій площині у геометричній білій формі контрастує з навколишнім природним середовищем і тому захоплює увагу глядача. Око притягує центральний об'єкт, а потім, відриваючись від нього, ковзає по периферії ландшафту і повертається знову до центру.

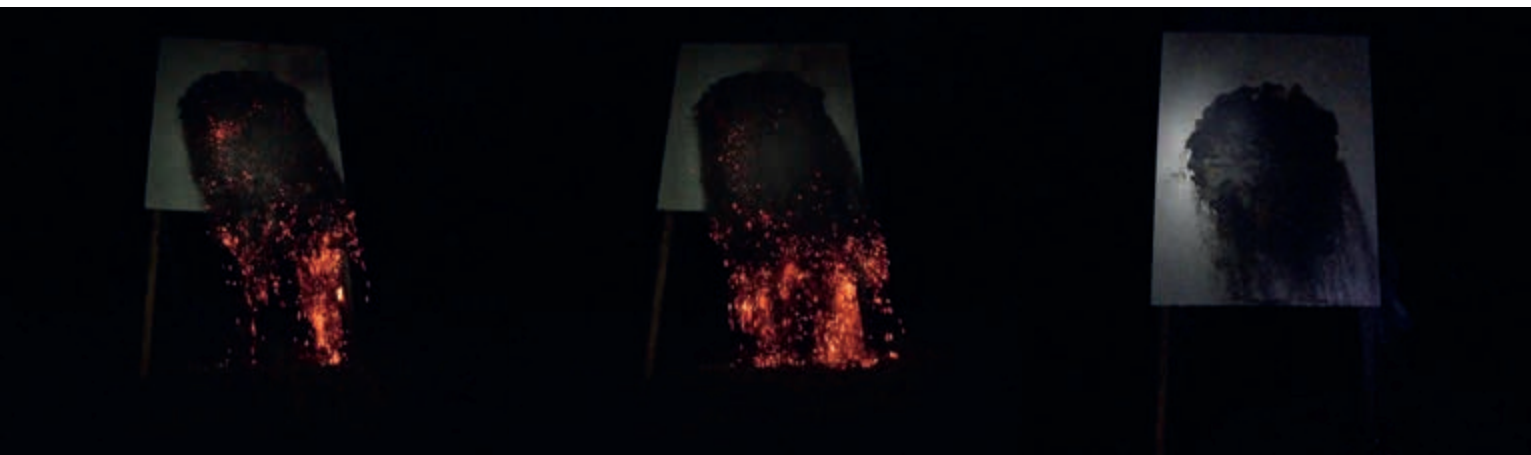

ТУТ БЫЛ
ЖЕНА
1966
ЖЕНА
1966
ЖЕНА
1966

Антон Саєнко
ЗАХОПЛЕНА УВАГА. ПЕРФОРМАНС

«Формула горизонту» — тема симпозіуму 2018 року, що пропонує та спонукає художників розглядати горизонт і як складову оточуючого ландшафту, і як головну одиницю виміру простору, і як основний орієнір світовідчуття. Горизонт — як співучасник процесу, що ставить нові питання у виявленні змін не лише простору, але і в комплексних змінах у мистецтві довкілля та змінах до підходу реалізації роботи художника. Певний час автор проекту спостерігала за творчим процесом учасників симпозіуму та їх намаганнями окреслити, виявити, інтерпретувати «складову оточуючого ландшафту». Шляхом заперечення художниця прийшла до висновку, що найкраще рішення для розуміння значення горизонту — це його втрата. Втрата горизонту як символ втрати віри, стабільності, сподівань та ілюзій.

Вікторія Телетьєн,
Віолетта Терлига
СТІНА

Наблизившись до небокраю, Сонце віддає у простір свій найбільш пронизливий і несамовитий колір світла. Зустрівши на своєму шляху «Стіну», світло віддзеркалює й змінює свою траєкторію та направляє промені назад, убік горизонту.

Римма Миленкова
ОБТЯЖЕННЯ ГОРИЗОНТУ

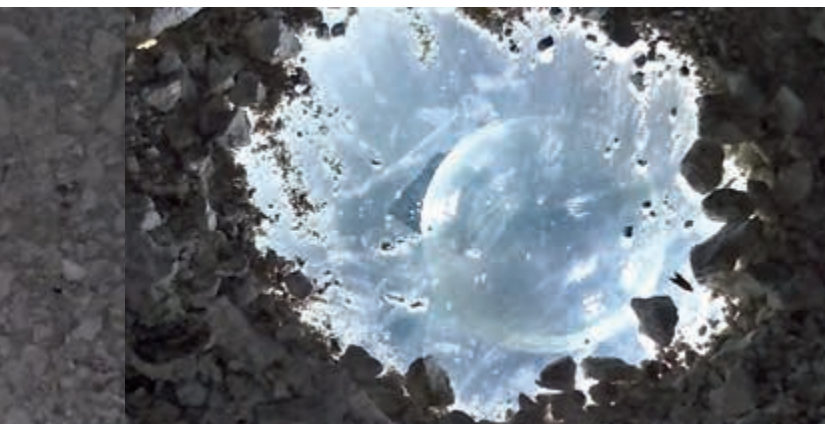
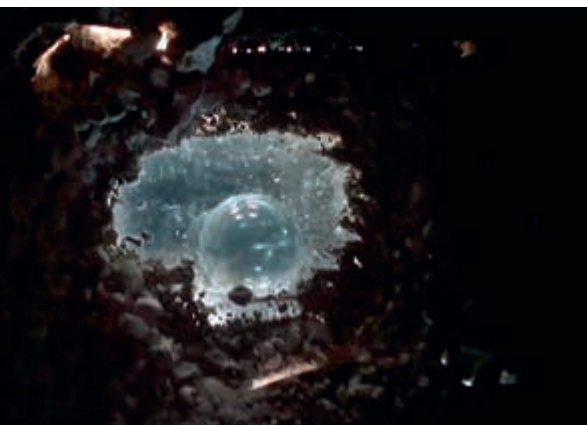
Горизонт рухається, як стрілка годинника, яка протикає час гострим кінчиком...
Тінь човна рухається простором океану, якого давно не існує...
Човен і горизонт ніколи не зустрінуться, не зможуть доторкнутись один до одного...
Горизонт настільки легкий, що потребує обтяження, фіксації реальністю, матеріального підтвердження свого ілюзорного існування на тлі вічності...

Денис Курдіт
ЩАСТЬЕ

У всі часи люди прагнули щастя. Неважливо, якою мовою воно пишеться, якою ціною здобувається, головне, щоб «щастье» було справжнім.
Щастя — це мрія. Коли людина здобуває її, вона стає щасливою.

Анна Кохан
МАЯЧОК. ЖИТТЯ ОБ'ЄКТУ

Об'єкт, який світить, стоїть серед моголицьких пагорбів, рік від року змінює свій образ, не змінюючи суті — маячок. У денний час він високо підноситься над морем високої трави, вловлюючи кожен порив вітру, в сутінках нагадує про захід сонця, а вночі його неяскове світло вказує на що щось важливе. Іноді до нього підпливають хмари, торкаючись його верхівок, хмари пробують на міцність, проливаючи на нього дощ, а вогонь всередині нього намагається вийти на свободу. Це його життя.

МОЛОДІЖНИЙ ПРОЕКТ

Школи архітектури та дизайну, м. Суми
Керівник: Тамара Кубракова
Софія Ярошенко
Олександра Печенюк
Вероніка Балацька
Роман Лобко
ПЕРЕТИН ГОРИЗОНТІВ

Горизонт — мелодична лінія перетину неба і землі. У сакральному сенсі — у кожній людині свій горизонт. Кожна людина грає свою мелодію у всесвітньому оркестрі. Коли мелодії перетинаються — народжується поліфонія: разом, але окремо.

ОЛЕНА РЕДЯ
СИМВОЛИ ЖИТТЯ

Катя Животкова,
Ліка Чистовська,
Іван Косяненко
ПАВУТИНКА

Олександр Федько
ДВЕРІ

КОМАНДА СИМПОЗИУМУ 2018

організаційний сектор

Ганна Гідора
Юрій Вишняков
Віталій Кохан
Станіслав Туріна

медіасектор

Віка Бронза
Надія Білокур
Сергій Малюк

сектор проєктів

Віка Бронза
Віталій Кохан
Ярослава Бондарчук

сектор експозиційних проєктів

Ганна Гідора
Юрій Вишняков
Рима Миленкова
Ярослава Майстренко

сектор забезпечення

Юрій Вишняков
Віталій Кохан
Богдан Бабенко
Євген Косяненко

бухгалтерський супровід

Віталій Мазур

модератор

Станіслав Туріна

куратори

Наталія Маценко

Юрій Вишняков

Костянтин Зоркін

Павло Ковач

Олексій Коношенко

Віталій Кохан

Юрій Штайда

фасилітатор

Ганна Гідора

Віка Бронза,
культуролог,
координаторка
проекту

Станіслав Туріна,
модератор
проекту

Віталій Кохан,
куратор
проекту

МИ БАЧИМО ВСЕ ДО ГОРИЗОНТУ, А ВІН ЯК МЕЖА, ЯКОЇ НАСПРАВДІ НЕ ІСНУЄ. І ЩОСЬ Є ЗА ГОРИЗОНТОМ

Щороку село Могриця Сумської області перетворюється на резиденцію просто неба для митців з різних куточків України. Проводячи 10 днів в тісному зв'язку з довкіллям (організатори називають це *прадовкіллям*, адже ця територія має історичну цінність) художники в співавторстві з природою творять мистецтво довкілля чи ленд-арт.

Симпозіум «Простір покордоння» проходить вже 21 рік. Тому можна сказати, що Могриця сформувала два покоління митців, для яких ленд-арт став невід'ємною частиною світогляду. Лишаючись сам на сам із собою та довкіллям художник оголює власну сутність, в процесі творення ленд-арту виникають питання: що я можу та маю право змінювати, до якої міри втручатись? Тонка взаємодія з природою загострює почуття відповідальності за найменше вторгнення у вже створене та наявне.

Говорячи про ленд-арт, стикаєшся з проблемою: як говорити про нього так, щоб жодним чином не порушувати внутрішню гармонію цього процесу.

Тому ми записали розмову про симпозіум «Простір покордоння» між художниками ленд-артистами **Станіславом Туріною** та **Віталієм Коханом**, яку ми передаємо без втручання та редакції, лише з деякими коментарями. Розмова, яка чимось схожа на процес творення ленд-арту — повільний, природний і непередбачуваний: «Союз хаосу і порядку. Контрольована неконтрольованість».

Віталій Кохан: Привіт, Станіславе! Що ви вчора? До ночі працювали?

Станіслав Туріна: До другої десь. Але не з самого ранку, я почав десь годині о третій.

В. К.: Це хорошо. Давай тоді поговоримо. Що ж буде далі? Ти вигадав питання, які могла би поставити Вікторія?

С. Т.: Одне тільки.

В. К.: Ану постав!

С. Т.: Яке місце на Могриці тобі найбільше подобається? Яке твоє улюблене місце?

В. К.: Яке романтичне питання від Вікторії! Багато є місць, але отам, на пагорбі найвищому. Я люблю нички, де можна сховатися з пляшкою портвейну. На найвищому пагорбі ми неодноразово зависали на всю ніч, палили вогонь. Там, де алея дерев, у які влучала блискавка: найвище місце цієї місцевості. І там, якщо на горі стояти, то сонце підіймається на галявині, в лісі навпроти. Але не з лісу, а з галявини. А тобі яке подобається?

С. Т.: Мені подобається місце біля магазину, біля дальнього, біля церкви. І ще, на тому березі: навпроти високих пагорбів. Туди майже ніхто не ходить, мало хто працює з симпозиуму. По дорозі на пагорби мені подобаються високі трави.

В. К.: Ооо.. На тому березі я не щороку буваю.

А я таке питання вигадав: а чому ти, Станіславе, погодився бути модератором? [Цього річ команда організаторів вирішила зробити новий формат проведення: 8 кураторів, кураторок та модератор — ред.]

С. Т.: Не знаю. Я не думав, що можна відмовитися. Зараз запитав, я подумав: дійсно, я міг би відмовитися. І в мене є підозра, що може навіть це було би краще. Але так як людина хоче завжди зробити ще краще, то я подумав, що все-таки, навіть не знаю... Я розумію, що мені, напевно, буде важко з цією місією впоратися, бо я не зовсім розумію, що я маю робити. Ну, спробуємо.

В. К.: Я думаю, що це дуже хороша для тебе роль. І ти певною мірою її так виконував минулого року.

С. Т.: Так як я на Могриці двічі був, то коли я починаю думати, як до цього можуть поставитися постійні резиденти Могриці, то мені трохи лячно. Я не збираюся нові порядки наводити. Але все одно, я підозрюю, що буде зчитуватися: хто я такий, щоби про ленд-арт говорити?

В. К.: Мені здається, ти дуже прижився і є враження, що ти був там і в ті роки, коли ти там ще не був.

С. Т.: Мене це і лякає. Я дуже люблю гасло «импровізуйуй и побеждай», напевно, цим і буду займатися.

В. К.: Ми по суті так спланували симпозиум, що немає особливої можливості задумати все заздалегідь. Кураторські групи зберуться і будуть щось обговорювати або не обговорювати. Мені здається, це правильний хід, якщо ми хочемо нове щось віднайти — це звісно надзадача. Мене це зараз вражає: чи потрібні, взагалі, художні задачі, або ідеї?

От, наприклад, хочу тобі розказати про дороданго.

Береш землю, відділяєш камінці і трошки зволожуєш. Ліпиш кулю з цієї землі, ретельно так її виліплюєш. Кладеш в пакет, щоб вона повільно висихала і коли підсохне — досипаєш просіяно землю, щоб більш дрібна фракція, крутиш його в руках, шліфуєш і воно потроху

висихає. І наприкінці так ганчіркою прошліфовуєш і виходить блискуча така куля. Вона має вигляд відполірованого каменю. Я зробив декілька таких штук із чорнозему нашого харківського. В мене вони не вийшли прям дзеркальні, але блискучі. Мене вражає, що в цьому немає мистецтва взагалі, ти ніякі задумки, ніякі задачі мистецькі не виконуєш, але через тактильний контакт з цим предметом, виходить річ, яка дуже вагома.

Це, до речі, вигадав японський вчитель для школярів: розвага робити дороданго (в перекладі: куля із багна).

Я думаю, в Могриці всіх бажаючих зібрати, зробити майстер-клас з виготовлення дороданго — пожива для роздумів.

С.Т.: Я подумав, що симпозиум для багатьох був такою зоною втечі, прихистком, де ти міг робити все, що заманеться. Будь-які обмеження усіма сприймаються недоречними.

В.К.: А в чому обмеження?

С.Т.: Теми, наприклад. Великою мірою, цей симпозиум і привабливий тим, що всі збираються за одним столом. Звичайно, є свої компанії: молодші, старші. Але по суті, ніщо не заважає цим компаніям перетинатися. І в цьому перевага: ти можеш поспілкуватися з будь-ким про що завгодно.

Будь-кого запитати про свою роботу, подивитися на його роботи.

В.К.: Є спілкування і воно дуже важливе, але воно недостатньо глибоко проходить, як на мене.

С.Т.: Я думаю, воно проходить достатньо глибоко, але не в нас. В тому плані, що ми стали старші, нас чимось вразити набагато складніше. Соціальні мережі багато що змінили, якщо колись на різних фестивалях спілкування зводилося до обміну інформацією: що бачив, яких художників знаєш. То зараз: мільйон інформації і люди по-іншому трохи спілкуються.

В.К.: Я нещодавно з Бучацькою [Катерина Бучацька — художниця, учасниця симпозиуму — ред.] переписувався і ми жартували: що коли люди приходять на виставку, їм хтось пояснює роботи, або вони самі якось для себе пояснюють. Виходить, що люди приходять за поясненнями.

А я Катерині кажу: ми постараємося і зробимо якомога більш непояснювані роботи. І мені здалося, що це може бути непогана задача: зробити щось, що не можна пояснити. Це я вже про кураторську посаду свою. [Віталій Кохан — один із кураторів цього річного симпозиуму — ред.]

С.Т.: Я думаю, ми з цього модераторства мого будемо сміятися всі гуртом. Нехай кожен візьме портфоліо, а там вже хто захоче, той його покаже.

В.К.: Може й не потрібні ці презентації, портфоліо.

С.Т.: Мені здається, це цікаво.

В.К.: Але у нас дуже мало часу. Може краще робити обговорення вечірне.

С.Т.: Ніхто не буде збиратися на ці обговорення, його будуть бойкотувати: хтось пішов купатися, хтось пішов в магазин.

В.К.: Хоча б куратори. Треба їм поставити таку задачу. Я бачу твоє модераторство таким чином: ти будеш мати цілісну картину про всіх.

С.Т.: А звідки у мене візьметься картина? — Навряд чи.

В.К.: Ти будеш з усіма кураторами спілкуватися і казати: щось усі не знають, що робити, або: якісь у всіх дуже сакральні ідеї. І так ненав'язливо викристалізовувати напрями, які будуть самі собою з'являтися. І від цього ще більше буде формуватися фокус всього симпозиуму, ти будеш

привносити аналітичну складову. Коли люди будуть мати сиру інформацію від інших учасників і твоєю аналітичною — це буде поштовхом. Наприклад, в академії, роблячи копію малюнку Дюрера або Модільяні, ти починаєш розуміти як мислив той художник. Ти стикаєшся з роботою як з результатом художнього аналізу, відчуттів. І воно розкриває тобі нові горизонти. Я прям підвів до Формули горизонту. [Цьогорічна тема симпозиуму— ред.] А що ти думаєш про цю тему?

С.Т.: Задача будь-якого художника: обійти тему. Звичайно є люди, які працюють над темою. Може комусь сподобається, хтось геніальне щось придумає. Але більшість буде йти трохи по-іншому, щоб не вдаватися в ілюстраторство.

В.К.: Зазвичай, на симпозиумі підхід такий: зробити тему метафорою. Я для себе її так оформив: метафора в тому, що є горизонт і ми бачимо все до горизонту, а він як межа, якої по суті не існує. І щось є за горизонтом.

С.Т.: Для мене лінія горизонту — чітка горизонталь. Все розпоясує на верх і низ. Я не думаю про цю далечинь, бо знаю, що там вдаліні російський кордон. Для мене горизонт закінчується не лінією, яку я бачу, а усвідомленням того, що там десь кордон.

В.К.: Дуже смішно: Віка випадково сказала «мистецтво навкілля», а я ще подумав про мистецтво перевкілля.

С.Т.: Післявкілля.

В.К.: Я щойно зрозумів: слово «довкілля» пов'язане з поняттям горизонту. Довкілля — це все, що довкола, або якщо глянути навколо нас: цей горизонт утворює коло.

Існує уявлення, що в ідеальному світі ленд-арт призводить до того, що людина починає гармонійно жити зі своїм довкіллям: природою і середовищем, в якому вона існує. Що ти з цього приводу думаєш, чи це просто ідеалізація?

С.Т.: Ти так думаєш? Судячи з того, що у нас відбувається, ленд-арт це трохи про інше. У нас він не популяризований. Коли я вводив в гуглі щось про ленд-арт, там видавало російського художника, який головний чи один з головних художників на «Архстоянии» [один з найбільших фестивалів ленд-арту та ландшафтних об'єктів в Росії— ред.] Він говорив, що у ленд-арту два шляхи: його або починають переводити в розряд дизайну, коли люди дійсно роблять красиві штуки, але вони позбавлені художності, він цьому протиставляв художників, для яких це не просто спосіб самовираження, а для яких ленд-арт дійсно система світогляду.

Загалом, для людей, котрі серйозно займаються мистецтвом, в один момент цей вид мистецтва стає невід'ємною частиною їх світогляду, так само і з ленд-артом.

Популяризація призводить як до плюсів, так і до мінусів. З одного боку — ширше коло людей дізнається, починає цим займатися і звичайно більше з'являється попси. Так як ленд-арт самою своєю суттю пов'язаний з довкіллям, то звичайно було б непогано, якби люди займалися цим як хобі: були б ленд-арт школи, майстер-класи.

В.К.: Я чув, що в Швеції діти в літніх таборах займаються ленд-артом.

С.Т.: Не тільки в Швеції, дівчина в Чернівцях збирається зробити ленд-арт, нас з Павлом кликали в Польщу щось дітям показати про ленд-арт [Павло Ковач — разом із Станіславом та іншими художниками заснували Відкрити групу, Павло також буде куратором на цьогорічному «Просторі покордоння» — ред.]

Коли я в 2011 році показував своїй родині книжку «Мистецтво довкілля» то тітка казала: ну так, це щось таке: непонятне. Це ви щось робите, понятне тільки вам, не можна розібратися в тому. Не знаю чи зараз змінилася її точка зору, але ймовірність того, що вона лайкнула чи перепостнула якусь статтю «500 шедеврів ленд-арту» з кожним роком збільшується, бо я таких статей багато бачу, при чому не на спеціалізованих сайтах, а на сайтах, де просто зібрані різні цікавинки.

Може вже є не 500, а більше шедеврів ленд-арту. Інша справа, що серед цих 500, є багато просто таких гарних об'єктів, там немає нічого провокативного. Але з іншого боку — не можу згадати жодної провокативної речі в ленд-арті.

Я згадую, як я почав займатися ленд-артом. Це сталося випадково: ми потрапили на один фестиваль, познайомилися з Мирославом Вайдою. Потім ми познайомилися з Якуніним Сергієм Івановичем, це люди для яких ленд-арт не просто слова і не просто віяння моди чи щось. Особливо для Сергія Івановича, який один із першопрохідців ленд-арту на наших теренах. Відчувається їх серйозність у ставленні до ленд-арту. А ти як прийшов до ленд-арту, окрім того, що ти там виріс? [Батьки Віталія Кохана — художники ленд-артисти, одні з резидентів «Просторо покордоння» — ред.]

В.К.: Мене вражали всі ті художники, котрі приїздили на Могрицю. У мене якраз був період молодечого максималізму. І я думав: та я зараз теж щось таке геніальне вигадую. Треба тільки подумати трошки і так роки два думав, потім почав щось робити. Це було дуже дико для мого кругозору на той час, у мене просто рвався шаблон. Я, мабуть, досі не розумію, що таке ленд-арт, сам для себе. Це річ, яка продовжує видозмінюватися. Мистецтво в цілому і будь-які види мистецтв, це динамічна структура, її можна окреслити на окремий момент. Але вона постійно розвивається. Принаймні, для мене. Я вважаю своєю першою серйозною роботою ленд-артовою — «Вторгнення». В лісі я побілів низ дерев вапном. Я її зробив в такому місці, куди так просто ніхто не ходив: завчасно ніхто не бачив, що там відбувається. Коли люди прийшли на презентацію, дивляться навколо і запитують: а де ж об'єкт? Свідомість людей наскільки звикла до побілки, що вони не помітили. Це так відгукнулося мені добре.

Коли я вже навчався в академії, я ходив містом і думав про покращення. Оця побілка, яку щороку примусово роблять, її ж можна робити через трафарет- витинанки. А потім приїхав на Могрицю і зрозумів, що витинанки тут ні до чого.

С.Т.: Яка твоя найулюбленіша робота на Могриці?

В.К.: Це був один із перших років, коли ленд-арт прозвали ленд-артом. Андрій Блудов задіяв дуже багато людей, щоб окреслити русло ріки. Заліз з фотоапаратом на пагорб і знімав інший берег. Ці вогники: студентів 30 і в кожного був горшок з дитячого садку, з фітілем і гасом і нам треба було його тягнути за мотузку, щоб окреслити русло, на відстані 2 кілометрів.

С.Т.: Коли я говорю про ленд-арт, у мене таке враження, що біля мене сидить Сергій Якунін і я добираю слова, щоб не бовкнути зайвого. Йдеться про те, що він займається цим близько 30-ти років, це для нього не просто: може займатися, може не займатися. А для мене це все ж таки, не те, що забавки...

Ти ленд-артом займаєшся окрім симпозіуму? Я навіть хотів зробити для себе класифікацію: художник — ленд-артист це той, хто займається ленд-артом не тільки на фестивалях.

В.К.: Можна сказати, що так. Коли випав сніг і він такий незайманий... Я ліпив кульку і закидав її на таку далеку площину снігу...

Я дуже захоплююся натуральними, природними процесами. І в моїх роботах, об'єктах, мені здається, присутній дуже сильний вплив ленд-арту, я хапаюся за натуральні процеси.

С.Т.: З одного боку, займатися ленд-артом — це дійсно смішно. Але чим тоді займаються ленд-артисти старшого покоління? Вони ж дійсно займаються ленд-артом!

Я от думав, що коли робиш щось на природі, відходиш, а воно само далі робиться.

При тому всьому ти намагаєшся зробити ідеально, а воно виходить коряво. Природа нічого не старається, а у неї все виходить. Це експропріація природніх досягнень.

Кожен по різному ставить акценти. Але це важливо.

В.К.: Це дуже цікава тема: що природа сама робить.

С.Т.: Вона робить ідеально. Східна культура має значний вплив на ленд-арт: буддистські практики. Це схоже на написання ієрогліфів: з одного боку майстер пише, але з іншого видно хляп. Тобто контрольована неконтрольованість. Цей союз хаосу і порядку.

Я подумав, що наші розмови, як сходи: перша бесіда майже ні про що, друга — детальніша.

Якби ми вчора не проговорили загальність, ми не добрлися б до сьогоднішньої розмови.

А в наступній сесії можна буде добратися до чогось ще. Це як сходи. Можна їх звісно назвати сходами вниз, але це не обов'язково.

Станіслав Туріна
КОСТЯ

Коротку розповідь про історію створення
роботи ви можете дізнатись, написавши мені
смс за номером +38 095 813 76 83.

Станіслав Туріна
**ЗАМІСТЬ КАМЕНЮ Й БРОНЗИ,
 ВАЛЄРА, ВАЛЄР**

Пам'яті мого друга і однокласника.
 Валерій Ніфонов жив поміж 1988 і 2014-им роком.
 Робота реалізована там, за річкою.

Спільно з Катєю Лібкінд ми по черзі пройшли маршрутом на основі нашого спільного з кимось з однокласників шкільного малюнку, кожен знявши на відео свій шлях.
 В школі, де я вчився, ми багато малювали разом.
 Нічого крім прим'ятої трави і відео не залишилось.
 Катя помітила, що коли дивишся відео, здається, ніби той, хто знімає, загубився.

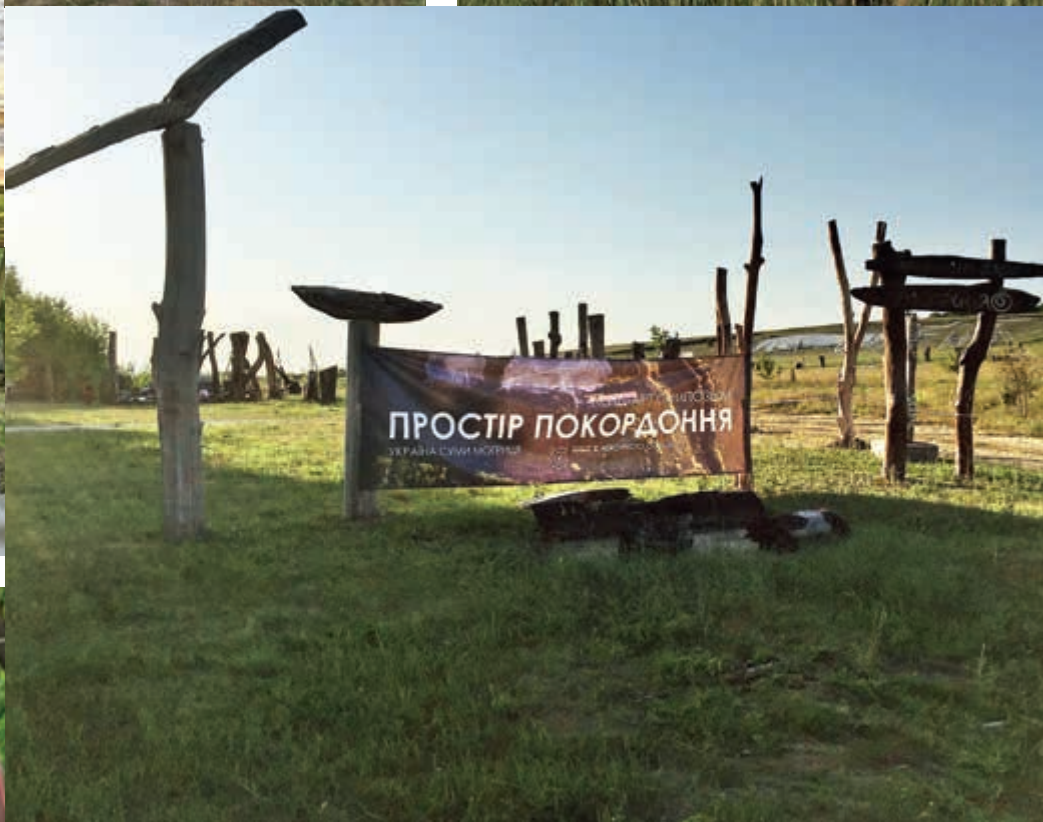

Ганна Гідора
ХРЕСТ В ТІЛЬЦІ.
СПІВВІДНОШЕННЯ

В мистецтві ленд-арту роздуми і символи під час роботи художника переплітаються. Повсякчас занурюючись у ландшафт, натикаєшся на існуючі у природі натяки на знаки про знання, які уже напластувались у свідомості. Тілець, як частина міфу про утворення космогонічних образів землі, місяця та сонця, лежить на схилі пагорба з 2014 року, відзначаючи територію локації симпозиуму.

Цьогоріч, занурившись у осмислення та обговорення теми «Формула горизонту», в пошуках вирішення розкриття образу через внутрішні протиріччя і зовнішні протистояння з світосприйняттям або поглядом на втілення ідеї іншими учасниками симпозиуму, майже спонтанно, але, як давнішня непохитна аксіома, в коло сонця, що живе в лоні півкола місяця на голові тільця, який є, насправді, одночасно і коровою, бо містить в собі двоєдність чоловічого і жіночого ества в одному, лів символ самовідновлювання плодючості землі, лів знак хреста. Він завжди складається з горизонтальної лінії, як символу всесвіту, і вертикальної риски — символу людини. І, після нанесення знаку на біле тло крейди червоною глиною, всередині запанувала тиша, що серпанком розливалася вздовж оточуючого обрію.

ОРГАНІЗАТОР

засновник та керівник проекту
Ганна Гідора

landart-mogritsa.org.ua

ВИСЛОВЛЮЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ ЗА ІНФОРМАЦІЙНУ ПІДТРИМКУ:

UA: Радіо Культура
UA: Українське радіо: Суми
Телеканалу «UA: Суми»
Телеканалу «ATV»
Телеканалу «Відікон»
Часопису «Панорама»
Всеукраїнській газеті «День»
Газеті «Українська правда»

Інтернет-виданню «Коридор»
Інтернет-виданню «Art-Ukraine»
Інтернет-виданню «Данкор-онлайн»
Інтернет-виданню «Агенство
творческих событий»
Мистецькому порталу «Чорнозем»
Мистецькому порталу «Arthoda»
Інформаційному порталу «In-Art»

ВИСЛОВЛЮЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ ОСОБИСТО:

Леоніду Власенку, Юрію Граділю, Валерію Дяговцю та Ромі Радько.
Євгену Косяненко, Вікторії Бронзі, Ярославі Бондарчук, Віталію Кохану,
Юрію Вишнякову, Наталії Цибульській, Геннадію Дорошенко,
Юрію Холодьону, Стеллі Беньяміновій, Олександрі Животкову,
Віктору Хаматову.
Дмитру Вільовкіну, Ярославі Майстренко, Наталії Маценко,
Каті Бучацькій, Марині Коневій, Євгенії Моляр, Надії Білокур,
Сергію Малюку, Римі Миленковіч, Інні Босенко, Борисі Журку,
Євгену Ощепкову, Єгору Серову, Антону Авраменку,
Володимирі Манастирському, Марині Лютий, Сергію Войналовичу,
Ларисі Ільченко, Євгенію Положію, Богдану Бабенку,
Олександрі Козіну, Ігорю Грицюку, Оксані Талан, Івану Пічурову,
Юрію Комлику, Анні Петренко, Наталії Денисенко, Ользі, Ірині та
Олександрі Залогом, Олександрі Петренко, Геннадію Чистовському
та ініціативі однодумців, і дякуючи добрій волі багатьох людей, що
закохані в Могрицю і мистецтво.

ФОТО/ВІДЕО/АЕРО ЗЙОМКА: Катерина Переверзева, Анастасія Рогач,
Катя Бучацька, Сергій Тонканов, Ганна Колісник, Сергій Малюк,
Юрій Коротченко, Вікторія Тимошенко, Олександр Залого,
Ганна Гідора, Антон Саєнко, Сергій Гуцан, автори проектів.

ЕКСПОЗИЦІЙНІ ПРОЕКТИ:

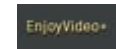
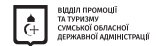
- центр сучасного мистецтва «Совіарт» (Київ) — жовтень 2018
- галерея «АкадемАрт» (Суми) — грудень 2018

ДИЗАЙН ТА МАКЕТ КАТАЛОГУ:

Макс Сергеев

ВИСЛОВЛЮЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ ПАРТНЕРАМ ПРОЕКТУ:

Відділ культури Сумської районної адміністрації
Відділ у справах молоді і спорту Сумської районної адміністрації
Відділ культури Сумської міської адміністрації
Відділ у справах молоді і спорту Сумської міської адміністрації
Могрицька сільська рада
Благодійний фонд Євгена Косяненка
«Зелені шляхи молоді Сумщини»
Сумський байк-клуб «Wind Riders MC»

Друк каталогу виконано завдяки ініціативі
Євгенії та Сергія Шудра

Shudra Art Collection

LAND-ART
СИМПОЗИУМ
МОГРИЦЯ
2018

ПРОСТІР ПОКОРДОННЯ

05